

GENDER STEREOTYPEN IN KINDERTELEVISIE

Een thematische inhoudsanalyse naar genderrepresentatie
in het Jeugdjournaal

Student name: Naomi van Kalken
Student number: 382570

Supervisor: Dr. Jacco van Sterkenburg

Erasmus School of History, Culture & Communication
Erasmus University Rotterdam

Master Thesis
July 5th 2020

INLEIDING	2
THEORETISCH KADER	5
CULTIVATIETHEORIE	6
GENDER	7
REPRESENTATIE VAN VROUWEN	8
REPRESENTATIE VAN MANNEN	9
MANNELIJKHEID EN VROUWELIJKHEID	10
<i>Mannelijkheid</i>	11
<i>Vrouwelijkheid</i>	12
STEREOTYPEN	13
GENDER EN (JEUGD)NIEUWS	15
GENDER EN JEUGDTELEVISIE	16
METHODE	18
SENSITIZING CONCEPTS	19
DATACOLLECTIE	19
DATA-ANALYSE	20
RESULTATEN	23
LICHAMELIJK	24
<i>Gezondheid</i>	24
<i>Uiterlijk</i>	25
<i>Sportiviteit</i>	25
FAMILIE EN WERK	26
<i>Werksfeer</i>	27
<i>Gezinssfeer</i>	27
POSITIES	28
<i>Criminaliteit</i>	28
<i>Deskundigheid</i>	29
<i>Leidinggevende</i>	29
EMOTIES	30
<i>Emotioneel handelen</i>	30
<i>Onverschilligheid</i>	31
<i>Bezorgdheid</i>	32
KARAKTER	32
<i>Intelligentie</i>	33
<i>Sociaal</i>	33
<i>Verantwoordelijk</i>	34
<i>Actief</i>	34
<i>Onzeker</i>	35
CONCLUSIE EN DISCUSSIE	36
BEVESTIGINGEN VAN GENDER DISCOURSEN	36
UITDAGINGEN VAN GENDER DISCOURSEN	37
CONCLUSIE	38
BEPERKINGEN EN VERVOLGONDERZOEK	40
BIBLIOGRAFIE	42

Inleiding

Vrijwel ieder kind in Nederland kijkt of kent het wel: het Jeugdjournaal. Sinds 1981 is het Jeugdjournaal de marktleider als het gaat om jeugdtelevisie en jeugdnieuws in Nederland (<https://over.nos.nl/onze-programmas/14/nos-jeugdjournaal>). Kinderen tussen de 9 en de 12 komen via het Jeugdjournaal te weten wat er in de wereld speelt en hiermee bereikt het Jeugdjournaal een groot publiek: dagelijks kijken er volgens Stichting KijkOnderzoek zo'n 300.000 mensen naar de ochtend- of avonduitzending van het Jeugdjournaal. En niet alleen in Nederland is het Jeugdjournaal een begrip: Nadat het bijna 35 jaar geleden in Nederland werd opgezet, zijn er naar het model van het Nederlandse Jeugdjournaal in meer dan dertig landen jeugdnieuwsprogramma's opgezet. Sterker nog, de maker van het Nederlandse Jeugdjournaal helpen in het begin vaak mee wanneer er in het buitenland een nieuw Jeugdjournaal wordt opgezet.

Het NOS Journaal en het Jeugdjournaal zijn onderdeel van dezelfde organisatie (de NPO) en werken volgens dezelfde journalistieke code. Zo stellen beide programma's dat zij allereerst objectiviteit nastreven. Toch vullen de programma's hun programmering anders in, gericht op hun eigen specifieke doelgroep (Sybom, 2010). Al sinds de beginjaren is het de doelstelling van het Jeugdjournaal geweest om kinderen op de hoogte te brengen van groot en belangrijk nieuws, over binnen- en buitenland. Dit nieuws wordt op een serieuze manier aan de kinderen gebracht. Om het nieuws herkenbaarder te maken, komen er veel kinderen naar voren in de nieuwsitems. Het Jeugdjournaal omschrijft dit zelf als volgt in een video op de website: *'Dat is wat het Jeugdjournaal altijd heeft gedaan: belangrijk en ook heftig nieuws duidelijk vertellen aan kinderen. Bijvoorbeeld over de val van de Berlijnse muur in 1989, de aanslagen in New York in 2001, de tsunami in Azië in 2004 en de vliegcrash met vlucht MH-17 in 2014. Een ding komt in al die jaren terug: kinderen zijn heel belangrijk in het Jeugdjournaal.'* (<https://jeugdjournaal.nl/over/2078688-de-geschiedenis-van-het-nos-jeugdjournaal.html>). Dit betekent dus ook dat er regelmatig een reportage langskomt over schokkend nieuws, zoals geweld of aanslagen. Het is echter niet de bedoeling van het Jeugdjournaal om kinderen bang of geschrokken achter te laten: op een kalme wijze proberen ze kinderen kennis te laten maken met het nieuws, en daarmee met de wereld waar zij later mee te maken zullen krijgen. De beelden en de boodschap van het Jeugdjournaal vormen op deze manier in ieder geval gedeeltelijk het wereldbeeld van vele kinderen in Nederland.

Massamedia hebben een grote invloed op het publiek. Dit werd al in 1969 omschreven door Gerbner (1969): massamedia zouden bijdragen aan gemeenschappelijke opvattingen over de sociale werkelijkheid en op deze manier een sociale functie binnen de samenlevingen vervullen. Door het grote bereik dat het Jeugdjournaal heeft, is deze sociale functie bijzonder interessant om te onderzoeken. Een van deze ideeën die kinderen gedeeltelijk via de media, en daarmee via het Jeugdjournaal, opdoen, is hun kijk op gender en de rol van mannen en vrouwen in de samenleving (Steinke et al, 2007). De manier waarop mannen en vrouwen gerepresenteerd worden in het

Jeugdjournaal is dan ook iets waar het Jeugdjournaal bewust mee om moet gaan. Hoe zij dit doen is de focus van dit onderzoek.

De representatie van mannen en vrouwen, samen met de representatie van mannelijkheid en vrouwelijkheid, is al lange tijd een belangrijke focus van academische onderzoeken sinds de realisatie kwam dat gender en de betekenissen die de samenleving aan gender toekent sociaal geconstrueerd zijn (Krijnen & Van Bauwel, 2015). Veel wetenschappers concluderen dat er een verschil is tussen de representatie van mannen en vrouwen in de media (Brooks & Hebert, 2006). In de representaties wordt vaak gebruik gemaakt van stereotypen. Zo nemen vrouwen vaker de rol van slachtoffer op zich in de media en worden mannen juist eerder als actief en assertief gepresenteerd (Appel & Weber, 2017). De verwachting is dat mannen en vrouwen op verschillende wijzen gerepresenteerd worden. Kinderen die veel televisie kijken, zijn vatbaarder voor het geloof in stereotypen op het gebied van gender (Morgan, 1982; Durkin & Nugent, 1998; Davis, 2003). Ondanks dat er geen eerder onderzoek gedaan is naar mannen en vrouwen en het Jeugdjournaal, kan verwacht worden dat ook het Jeugdjournaal hen op verschillende wijzen representeert en dat er in enige mate gebruik gemaakt wordt van stereotypen. Doordat er in het verleden weinig onderzoek gedaan is naar de representatie van mannen en vrouwen in jeugdtelevisie, zal dit onderzoek zich daarop richten. Deze representatie is namelijk een van de factoren die ons beeld van mannelijkheid en vrouwelijkheid vormen.

De media spelen een centrale rol in het bepalen wat normen en waarden zijn in een samenleving (Greenberg & Hier, 2001). Hoe mannen en vrouwen gerepresenteerd worden in de media is daarom van groot maatschappelijk belang, zeker wanneer het gaat om kindertelevisie. Kinderen zijn immers nog vatbaarder voor ideeën en opvattingen dan volwassenen (Martin, 2017). Een manier waarop mannen en vrouwen verschillend afgebeeld kunnen worden op televisie, betreft de verschillende posities die zij vervullen op televisie. Zo bleek uit een Britse studie dat 84 procent van de experts die aan het woord kwamen op televisie man waren (Kitzinger et al, 2008). Het gebruik van mannen in de rol van experts vertelt jonge kinderen veel over wat zij al dan niet kunnen doen in de toekomst, over rolpatronen en gender (Martin, 2017).

Het besef van hoe mannen en vrouwen gerepresenteerd worden is niet alleen van belang voor de wetenschap maar bevat ook een grote maatschappelijke relevantie. Dit onderzoek zal aantonen hoe een populair jeugdprogramma zoals het Jeugdjournaal met representaties van mannen en vrouwen omgaat. Inzicht in de rollen die mannen en vrouwen op televisie innemen is onder andere voor ouders en leerkrachten van groot belang. Zij kunnen immers de kinderen die met de representaties in aanraking komen uitleg bieden hoe zij de representaties in een context kunnen plaatsen.

Ondanks de maatschappelijke relevantie van het onderwerp, is er weinig onderzoek gedaan in de Nederlandse context. Ook het verband tussen gender en jeugdtelevisie en het Jeugdjournaal in het bijzonder is nog niet onderzocht. Dit onderzoek draagt op deze manier bij aan gender studies als wetenschappelijk veld, door de bestaande literatuur te combineren met populaire jeugdtelevisie.

De onderzoeksvraag die centraal zal staan in dit onderzoek, luidt: *Hoe wordt gender gerepresenteerd in de berichtgeving van het Jeugdjournaal?*

Deze vraag zal beantwoord worden, door eerst de volgende deelvragen te beantwoorden:

1. Wat voor positie (zoals expert, slachtoffer, etc.) krijgen mannen en vrouwen doorgaans toebedeeld in de berichtgeving van het Jeugdjournaal?
2. Welke betekenissen (zoals actief, passief, hulpbehoevend, zelfstandig, etc.) worden gegeven aan mannelijkheid en vrouwelijkheid in de berichtgeving van het Jeugdjournaal?
3. Wordt er gebruik gemaakt van stereotypen van mannen en vrouwen in het Jeugdjournaal, en zo ja, hoe zien die er dan uit?

Allereerst zullen in een theoretisch kader relevante theorieën en concepten uiteengezet worden. In dit hoofdstuk zal aandacht besteed worden aan concepten als de cultivatietheorie, representatie, gender, stereotypen en vrouwelijkheid en mannelijkheid. Ook wordt hier aandacht geschonken aan eerdere onderzoeken naar genderrepresentatie op televisie en in het (jeugd)nieuws. Na het theorie-hoofdstuk volgt een methodenhoofdstuk. Bovenstaande onderzoeksvragen zullen aan de hand van een thematische inhoudsanalyse van 25 afleveringen van het Jeugdjournaal beantwoord worden. Deze inhoudsanalyse zal in het methodehoofdstuk gedetailleerd besproken worden. In de resultaten zullen de patronen en thema's die uit de analyse van het Jeugdjournaal komen besproken worden. Ten slotte zullen de onderzoeksvragen in het laatste hoofdstuk, de conclusie, beantwoord worden. Tevens zal in het conclusiehoofdstuk ruimte zijn voor een discussie. Hier zullen de bevindingen in de bredere theorie over dit onderwerp worden geplaatst en zullen eventuele beperkingen van dit onderzoek benoemd worden, evenals de mogelijkheden voor toekomstige onderzoeken

Theoretisch kader

In deze sectie zullen de begrippen aan bod komen die in het onderzoek van belang zijn. Representatie zal besproken worden, allereerst als een opzichzelfstaand begrip en daarna zal besproken worden hoe representatie zich verhoudt tot gender. Ook zal er gekeken worden naar de cultivatietheorie: een theorie die stelt dat mensen in hun wereldbeeld beïnvloed worden door onder andere televisie. Ten slotte zal worden ingezoomd op theorieën rondom het gebruik van stereotypen, verschillende vormen van mannelijkheid en vrouwelijkheid, en gender en representatie in combinatie met (jeugd)nieuws.

Dit onderzoek zal worden geschreven vanuit het perspectief van de cultural studies. Volgens de cultural studies benadering zijn kinderprogramma's, zoals het Jeugdjournaal, maar ook media in het algemeen, onderdeel van de populaire cultuur. In deze populaire cultuur wordt continu een discourse rondom gender geconstrueerd. Dit discourse is dynamisch: de discourse wordt geconstrueerd maar tegelijkertijd ook continu gereconstrueerd (Van Sterkenburg, Knoppers & De Leeuw, 2010).

Socioloog Stuart Hall is een wetenschapper binnen de cultural studies traditie die in grote mate heeft bijgedragen aan het wetenschappelijk debat rondom discourse. In 1997 omschreef hij discourse als:

“ways of referring to or constructing knowledge about a particular topic of practice” (Hall, 1997).

Door over een bepaald onderwerp te praten, of door dit onderwerp in de media op een bepaalde manier in beeld te brengen, krijgt het onderwerp betekenis. Er is echter nooit één enkel heersend discours.

Verschillende hegemoniale en alternatieve discourses bestaan naast elkaar en concurreren voortdurend met elkaar. Deze discourses strijden met elkaar om de ‘juiste betekenis’. Dit gebeurt bijvoorbeeld in de politiek, maar ook in de media. De manier waarop zaken in de media gepresenteerd worden, kan omschreven worden als representatie. De term representatie wordt in de wetenschap veel gebruikt en kan worden omschreven als de manier waarop de verborgen, onderliggende betekenissen van tekst boven water kunnen komen (Webb, 2009). Zo kan worden onderzocht hoe zowel een regisseur of televisieredactie als de samenleving over bijvoorbeeld vrouwen denken, door te onderzoeken hoe zij gerepresenteerd worden in populaire films of in televisieprogramma's (Webb, 2009). In een sociologische context kan met de term representatie bedoeld worden in hoeverre een groep mensen de karakteristieken van een populatie als geheel weerspiegelt (Webb, 2009). In dit onderzoek wordt uitgegaan van de eerste definitie, en zal er worden gekeken naar hoe mannen en vrouwen gerepresenteerd worden in het Jeugdjournaal.

Kinderen zijn erg vatbaar voor de effecten die de media kunnen hebben (Martin, 2017). Via de media krijgen kinderen voortdurend te maken met verschillende boodschappen, waarvan de televisie het grootste effect heeft (Council on communication and media, 2013). Ieder kinderprogramma zit vol met (verborgen) boodschappen waarmee kinderen op dagelijkse basis bewust of onbewust mee te maken krijgen (Ford, 2017). Jonge kinderen kunnen hierdoor flink beïnvloed worden wat betreft hun wereldbeeld, gedrag en houding (Martin, 2017). Alhoewel kinderen op de eerste plaats beïnvloed worden door hun directe sociale omgeving, voorzien de media kinderen in grote mate van aanvullende

ideeën en perspectieven (Götz et al., 2008). Hoe het Jeugdjournaal omgaat met de representatie van gender kan dan ook van groot belang zijn bij de beïnvloeding van jonge kinderen.

Er is veel onderzoek gedaan naar de verschillen in representatie van mannen en vrouwen op televisie. Zowel de manier waarop de verschillende seksen zich gedragen op televisie, hoe vaak de verschillende seksen op televisie komen en hoe de verschillende seksen omgaan met emoties is onderzocht (Calvert, 1999). Ook de stereotypen die gebruikt worden wanneer het gaat om de representatie van mannen en vrouwen zijn onderzocht (Martin, 2017). Hierover zal meer gesproken worden later in dit hoofdstuk.

De manier waarop kinderen, en daarmee uiteindelijk ook volwassenen, naar de maatschappij kijken, is voor een deel gebaseerd op deze boodschappen die hen enerzijds bereiken via de media en anderzijds via hun directe omgeving, zoals hun ouders en leraren (Brooks & Hebert, 2006; Valkenburg, 2000). De rol die de media inneemt in dit proces, is wel sterk toegenomen de afgelopen decennia. Zo laat een Amerikaanse studie zien (Council on Communication and Media, 2013) dat kinderen tussen de acht en tien jaar oud bijna acht uur per dag media consumeren. Televisie is het medium dat de meeste tijd van jongeren en kinderen inneemt (gemiddeld meer dan vier uur per dag). Niet al dit televisiekijken gebeurt echter op de televisie zelf, interactief televisiekijken neemt toe. De computer staat op de tweede plaats, met gemiddeld meer dan 1,5 uur per dag. De media dragen op deze manier sterk bij aan de constructie van een sociale werkelijkheid (Fursich, 2010). Veel van de dingen die het publiek weet en waar ze aandacht aan geven is gebaseerd op beelden, symbolen en narratieven uit de media. Dit sijpelt door in de constructie van identiteit: ook hoe individuen naar zichzelf kijken en naar hun 'ras', etniciteit, religie of geslacht hangt samen met de sociale constructies van ras, etniciteit, religie en geslacht (Brooks & Hebert, 2006). Kortom, de media vervullen een belangrijke rol in het bepalen hoe wij naar de wereld om ons heen en onszelf kijken (Brooks & Hebert, 2006).

Cultivatietheorie

De manier waarop verschillende groepen gerepresenteerd worden, heeft dus een groot effect op de samenleving (Appel en Weber, 2017). Verschillende studies van de afgelopen jaren tonen aan dat de media een grote rol spelen op het gebied van socialisering van kinderen (Signorielli, 2011). Sociaal-constructivistische wetenschappers zijn het erover eens dat massamedia voor een groot deel, naast bijvoorbeeld onze scholing en opvoeding, bepalen wat onze opvattingen zijn over de sociale werkelijkheid (De Zwart, 2014). Dit proces van beïnvloeden wordt ook wel *cultivering* genoemd. Door een bepaald patroon regelmatig terug te laten keren in de media worden de opvattingen die de mediaconsument heeft beïnvloed of versterkt (Gerbner, 1969).

De manier waarop mensen kijken naar mannen en vrouwen kan dus worden geassocieerd met het mediagebruik. Hoe meer iemand naar televisie kijkt, en hoe minder belangrijk andere bronnen van kennis zijn, hoe meer kans er is dat iemand conform stereotypen naar mannen en vrouwen kijkt

(Scharer & Blackburn, 2017). Morgan en Shanahan (2010) stellen dat de cultivatietheorie nog altijd relevant is, maar dat deze theorie voornamelijk van toepassing is op televisie. Televisie is de voornaamste vorm van mediagebruik onder kinderen en jongeren. Dit is interessant voor deze studie, aangezien televisie voor veel mensen nog altijd een van de voornaamste bron van informatie is (Ellithorpe & Bleakley, 2016). Ook voor dit onderzoek is dit interessant, aangezien het Jeugdjournaal op deze manier een grote invloed kan hebben op haar kijkers.

Gender

Sinds de wetenschap zich 50 jaar geleden realiseerde dat de betekenis van mannen en vrouwen sociaal geconstrueerd worden, is de representatie van mannen en vrouwen veelvuldig onderzocht in de wetenschap. De media wordt gezien als een belangrijk platform voor de constructie van concepten als gender (Krijnen & Van Bauwel, 2015). Dit betekent dat het biologische onderdeel, het geslacht wat bij de geboorte wordt vastgesteld, in de huidige samenleving een minder belangrijke rol toebedeeld krijgt en dat juist het beeld heerst dat sociale, economische en politieke krachten een grote rol spelen in de vorming van het concept gender (Dines & Lumez, 2003). De term gender wordt tegenwoordig meer en meer gebruikt in wetenschappelijke publicaties. Waar verschillen tussen mannen en vrouwen vroeger meer toegeschreven werden aan de biologische verschillen tussen de twee, wordt hier nu steeds vaker gender als (mogelijke) oorzaak aangewezen (Torgrimson & Minson, 2005).

Gender is een sociaal construct: het gaat om de betekenis die door de samenleving gegeven wordt aan jongens en meisjes, mannen en vrouwen (Galambos, Almeida & Petersen, 1990). In de betekenis die men aan gender geeft, liggen ook de betekenissen van mannelijkheid en vrouwelijkheid. Ook mannelijkheid en vrouwelijkheid zijn sociale constructen, gevormd door de samenleving (Torgrimson & Minson, 2005). De scheiding tussen mannelijkheid en vrouwelijkheid is echter niet zo duidelijk als de scheiding tussen de twee biologische geslachten: een vrouw kan erg veel mannelijke karaktereigenschappen hebben en andersom. Het zijn slechts discoursen over hoe je je als man of vrouw behoort te gedragen. In werkelijkheid hebben vrouwen soms ‘mannelijk’ gedrag en vice versa (Paechter, 2006). Deze scheiding tussen man en vrouw enerzijds, en mannelijkheid en vrouwelijkheid anderzijds wordt later in dit hoofdstuk nader uitgelegd.

Deze constructie van mannelijkheid en vrouwelijkheid wordt in de moderne maatschappij veelvuldig gebruikt in de constructie van de eigen identiteit. Door sociale constructies wordt een zekere ‘narratief van de zelf’ gevormd (Macnamara, 2006). Deze narratief wordt niet één keer in de jeugd gevormd, maar blijft het hele leven veranderen. Door nieuwe ervaringen en opgedane kennis, blijft een eigen identiteit continu veranderen.

Met genderrepresentatie wordt in dit onderzoek de manier bedoeld waarop mannen en vrouwen gerepresenteerd worden in de media en de betekenissen die aan deze beeltenis gegeven worden (Van Krijnen & Van Bauwel, 2015). Op die manier wordt ook inzicht verkregen in de manieren waarop discoursen van mannelijkheid en vrouwelijkheid vorm krijgen, in dit onderzoek in

en door het Jeugdjournaal. In verschillende culturele producten, waaronder de media en de televisie, worden vrouwen minder weergegeven dan mannen, en wanneer zij worden weergegeven is er vaker sprake van een stereotype. Het minder weergegeven van vrouwen in de media is al vele malen onderzocht (Weitzman et al, 1972; McCabe et al, 2011; Crisp & Hiller, 2011; Smith et al, 2010) en wordt gezien als een reflectie van het belang dat aan mannen en vrouwen gegeven wordt in een samenleving (Steyer, 2014; Diekman & Murnen, 2004).

De vorming van de betekenissen die wij geven aan mannelijkheid en vrouwelijkheid, hangt samen met de vorming van veelvoorkomende stereotypen ten aanzien van mannen en vrouwen. Ook de media maakt veelvuldig gebruik van dit soort stereotypen. Het gebruik van deze stereotypen in de media leidt uiteindelijk tot het voortduren en versterken van stereotypen rondom mannelijkheid en vrouwelijkheid (Steyer, 2014). Kinderen leren al op vroege leeftijd welk gedrag acceptabel is voor hen (Fitzpatrick & McPherson, 2010). Zo werden vrouwen vaak op een fysiek aantrekkelijke, of zelfs seksuele, wijze geportretteerd (Klein & Shiffman, 2009) en worden vrouwen vaak als moeder neergezet en mannen eerder als vrijgezel (Smith et al, 2010). Mannen worden vaker afgebeeld als ‘harde werkers’, terwijl vrouwen regelmatig worden geportretteerd als thuisblijvend of genietend van vrije tijd (Fitzpatrick & McPherson, 2010). Vrouwen worden ook vaker als gevoelig en empathisch neergezet, naast de in het algemeen wat hardere mannen (Martin, 2017). Hieruit volgt ook direct het stereotype dat mannen meer geschikt zijn voor het leiderschap en voor bepaalde beroepsgroepen zoals de politiek (Bligh et al, 2012). Deze stereotypen hebben een grote invloed op de samenleving. Immers, rolmodellen gelden voor zowel meisjes en jongens. Dat jonge meisjes al vroeg te maken krijgen met het idee dat zij bestemd zijn voor een huiselijke rol is net zo schadelijk als het feit dat jongens al op jonge leeftijd te zien krijgen dat meisjes intelligenter zijn en dat zij later niet het vaderschap of een vaste relatie moeten najagen.

Ondanks dat er nog altijd veel stereotyperende representaties in de media te vinden zijn, is er wel een kentering te zien de afgelopen jaren: genderrepresentaties kunnen steeds meer ambigue. Deze ambivalentie, of tegenstrijdigheid, wordt ook door Bruce (2013) aangehaald: “Ambivalence, identified as a key media practice more than 20 years ago (Duncan & Hasbrook, 1988), incorporates representations that oscillate between valorizing female sporting prowess and undermining or trivializing it (Wensing & Bruce, 2003).” (p. 130) Hieronder wordt verder ingegaan op de verschillende manieren waarop mannelijkheid en vrouwelijkheid ingevuld kan worden.

Representatie van vrouwen

Vrouwen zijn van oudsher ondervertegenwoordigd in de media. Dit kwam eerder al in oude onderzoeken naar boven. Head voerde in 1954 een inhoudsanalyse uit die aantoonde dat 68 procent van de personages van prime-time programma’s mannelijk was. Twee decennia later werd een andere inhoudsanalyse uitgevoerd, die liet zien dat tussen 1953 en 1977 het aantal vrouwelijke (hoofd)rollen niet gegroeid was (Dominick, 1979). Weer twee decennia later werd aangetoond dat dit aantal

vrouwelijke rollen in de jaren zeventig en tachtig opnieuw niet gestegen was (Davis, 1990). Een sprong naar de toekomst liet zien dat het aantal vrouwelijke personages in de media toenam (Glascok, 2001). In 2007 en 2008 nam het aantal vrouwelijke karakters op de televisie zelfs 43 procent toe (Lauzen, 2008). Dat dit percentage vrouwelijke televisiepersonages ondergeschikt blijft aan het aantal mannelijke, is een bijzonder gegeven, aangezien de Amerikaanse populatie voor 51 procent uit vrouw bestaat (Lauzen, 2008).

De mate waarin mannen en vrouwen in beeld komen verschilt echter wel per genre. Voor dit onderzoek is het interessant op te merken dat het verschil tussen mannen en vrouwen juist groot is in kindertelevisie, met meer mannen dan vrouwen die zichtbaar zijn (Smith et al, 2012), terwijl bijvoorbeeld in *reality tv* de verhouding vrijwel gelijk is (Smith et al, 2012; Lauzen, 2011). De net genoemde onderzoeken gaan echter allemaal in op kwantitatieve gegevens. Dit onderzoek zal kwalitatief van aard zijn, waardoor juist andere kwalitatieve onderzoeken naar de rol van gender in de media van waarde kunnen zijn. In kwalitatieve onderzoeken wordt meer de nadruk gelegd op de manier waarop mannen en vrouwen gerepresenteerd worden, in plaats van de mate waarin.

Een van de kenmerken die vooral bij de representatie van vrouwen in de media veelvuldig naar voren komt, is uiterlijk. Zo is de fysieke verschijning van vrouwen in de media belangrijker en meer besproken dan die van mannen (Milestone & Meyer, 2012) en worden vrouwen in de media meer dan drie keer vaker dan mannen als aantrekkelijk of sexy gepresenteerd (Smith et al., 2012). Ook het belang van slank worden of blijven en het tonen van blote huid is voor vrouwen in de media groter. Waar mannen slechts in nog geen tien procent van de gevallen blote huid laten zien, is dit percentage voor vrouwen meer dan 35 procent (Smith et al., 2012). Dit alles toont aan hoe belangrijk de fysieke representatie van de vrouw is, en hoe dit afsteekt tegen het belang van het lichaam in de media voor mannen. Dit draagt bij aan het verschijnsel dat vrouwen sneller op hun uiterlijk en fysieke verschijning afgerekend worden dan bijvoorbeeld op hun professionele prestaties (Milestone & Meyer, 2012).

De nadruk op de fysieke verschijning en soms zelfs de seksualiteit van vrouwen in de media, wijst direct op een contradictie. Waar de seksualiteit van vrouwen geprezen wordt, wordt het uiten van deze seksuele aard als zeer negatief ervaren (Van Damme, 2010). Mannen die bijvoorbeeld meerdere seksuele partners hebben gehad worden in de media veelal neergezet als positief en mannelijk, terwijl vrouwen met dezelfde reputatie negatief geportretteerd worden.

Representatie van mannen

Alhoewel het debat zowel binnen als buiten de wetenschap vooral gaat om de representatie van vrouwen, is er ook bij mannen regelmatig sprake van een eenzijdige stereotypering. Net als bij vrouwen gaat het bij mannen vaak om het lichaam en hoe dit lichaam hun mannelijkheid al dan niet definieert en bekrachtigt (Nixon, 1997). Deze seksualisering van het mannelijk lichaam is geen nieuw verschijnsel, en is al te traceren naar de jaren tachtig van de vorige eeuw en hoe het mannelijk lichaam

toen in advertenties en tijdschriften werd neergezet (Nixon, 1997). Mannelijke lichamen in de media zijn veelal gespiegeld en ook het 'naakt' speelt, net als bij vrouwen, een grote rol (Milestone & Meyer, 2011).

Deze seksualisering van het lichaam werd vroeger vrijwel enkel op vrouwelijke lichamen toegepast. In een film was een vrouw het object dat vanuit een (hetero)seksuele blik gewaardeerd werd (Mulvey, 1975). De vrouw fungeerde niet alleen als erotisch object voor de andere gespeelde karakters in de film, maar ook voor de (mannelijke) kijker thuis. De vrouw speelde hier een veelal passieve rol in. De blik van waaruit mannen en vrouwen tegenwoordig in de media neergezet worden lijkt neutraler. Niet alleen de vrouw, maar ook de man wordt geseksualiseerd. Ook op de man worden hedendaagse schoonheidsidealen geprojecteerd, zoals het hebben van een slank, fit en bovenal gespiegeld lichaam (Hatoum & Belle, 2004).

Mannelijkheid wordt, zoals hierboven al kort uiteen is gezet, steeds vaker gedefinieerd in relatie tot de persoonlijke huissfeer en een vaderrol (MacKinnon, 2003). De mate waarin mannen als vader of zelfs primaire opvoeder worden neergezet neemt weliswaar toe, maar zij hebben daarnaast toch nog vaak een voltijdbaan, waarbij de huiselijke rol van de man ondergeschikt lijkt (Hoover & Coats, 2011).

De rollen die mannen in de media veelal innemen, zijn dus vaak werkgerelateerd. Uiteraard zijn er ook veel werkgerelateerde rollen voor vrouwen weggelegd in de media. Wel is er volgens verschillende onderzoeken een wezenlijk verschil tussen de rollen voor mannen en vrouwen. Allereerst zijn het vaak de mannen die in de media op het werk een hogere functie bekleden. Ook kunnen mannen omschreven worden als dominanter en actiever: zij zijn vaker degene die een gesprek of interactie domineren en geven vaker een instructie of advies dan dat vrouwen dat doen (Turow, 1974; Lemon, 1978). Deze onderzoeken zijn weliswaar al wat ouder, maar ook recenter onderzoek toont een verschil aan in de media-representaties en discourses rondom mannen en vrouwen op de werkvloer. Mannen zouden bijvoorbeeld meer ambitie hebben en een groter verlangen tonen om succesvol te zijn en promotie te maken (Lauzen, Dozier & Horan, 2008).

Mannelijkheid en vrouwelijkheid

In de maatschappij worden veel karaktereigenschappen toegeschreven aan mannen of vrouwen. Op deze manier worden ze gezien als typisch mannelijk of vrouwelijk, terwijl er hier geen biologische component aan verbonden is (Paechter, 2006). In deze context wordt er aangenomen dat er een combinatie van eigenschappen bestaat die men automatisch koppelt aan het idee van ofwel mannelijkheid ofwel vrouwelijkheid. Deze eigenschappen zijn vaak ambivalent. Zo zou vrouwelijkheid gekoppeld zijn aan passiviteit, irrationaliteit en verantwoordelijkheid. Mannelijkheid zou, in tegenstelling tot vrouwelijkheid, gekoppeld zijn aan een actieve houding, rationaliteit en verantwoordelijkheid (Van der Tuin, 2007).

Connell (1987) stelde dat er vaak aangenomen wordt dat er één combinatie van eigenschappen is die mannelijkheid definieert, en dat ditzelfde geldt voor vrouwelijkheid. Connell stelt echter dat er sprake is van meerdere masculiniteiten en feminiteiten die te herkennen zijn in de maatschappij (Connell, 2005).

Mannelijkheid

Masculiniteit kan volgens Connell opgesplitst worden in *hegemonic*, *complicity*, *subordination* en *marginalization*. In de hedendaagse maatschappij wordt echter voornamelijk één soort masculiniteit benadrukt, namelijk de traditionele masculiniteit, de hegemonische (Milestone & Meyer, 2012). In de moderne cultuur is dit het type masculiniteit dat het meest gewaardeerd wordt en dat domineert. Hegemonische masculiniteit is de vorm van mannelijkheid die ervoor staat dat mannen een meer dominante positie dan vrouwen bekleden in de maatschappij (Connell, 2005; Connell & Messerschmidt, 2005). Het gaat hier niet enkel om de man, maar specifiek over de blanke, heteroseksuele man die fysiek sterk is en emoties veelal onderdrukt. Er wordt er niet vanuit gegaan dat iedere man, of zelfs het merendeel van de mannen, onder deze vorm van masculiniteit valt. Slechts een minderheid valt onder de omschrijving (Connell & Messerschmidt, 2005). Het gezinsleven speelt een kleine rol in het leven van de hegemonische man, het zijn vooral de carrière en seksuele activiteit die centraal staan. Ook onderwerpen als oorlog en sport worden dikwijls geassocieerd met hegemonische masculiniteit (Connell & Messerschmidt, 2005).

De tweede vorm van masculiniteit is *complicit masculinity*. Niet alle mannen vallen, zoals net al gezegd is, onder de hegemonische masculiniteit. Echter, veel van deze mannen profiteren wel van de dominantie die mannen vaak hebben ten opzichte van vrouwen. Om deze voordelen te behouden ondernemen zij weinig tot geen actie om deze verhoudingen te veranderen (Connell, 2005). Op deze manier dragen zij bij aan de instandhouding van de hiërarchie. Naast hegemonische masculiniteit is ook dit een type mannelijkheid dat in grote mate voorkomt in de media (Meyer, 2007).

Vervolgens is er ook *marginalized masculinity*. Niet alle mannen hebben alle karaktereigenschappen die hen toegang biedt tot de hegemonische masculiniteit. Het gaat hier om mannen die op basis van zichtbare kenmerken of gedrag niet direct maatschappelijk voordeel hebben van de associaties van hegemonische masculiniteit (Connell, 2005), maar slechts ten dele of op bepaald gebied, zoals bijvoorbeeld sport (Connell & Messerschmidt, 2005). Dit vertaalt zich echter niet naar andere gebieden, en zo kunnen zij geen maatschappelijke autoriteit of voordeel ontleen aan de eerder genoemde vormen van mannelijkheid. Zo zijn er bijvoorbeeld niet-blanke sporters die wat betreft atletisch vermogen en uithoudingsvermogen als voorbeeld dienen. Zij kunnen hier vervolgens echter geen sociale autoriteit aan ontleen (Connell, 2005).

Ten slotte is er nog de categorie *subordinate masculinity*. Mannen die in deze categorie vallen bezitten weliswaar hegemonisch mannelijke eigenschappen zoals leiderschap of assertiviteit, maar deze eigenschappen worden overschaduwed door andere eigenschappen, zoals homoseksualiteit of

huidskleur. Ondanks ‘gunstige’ eigenschappen, wordt er dan dus toch niet geprofiteerd van eventuele voordelen (Meyer, 2007)

Vrouwelijkheid

Naast verschillende typen masculiniteit, is ook de tegenhanger femininiteit op te delen in verschillende categorieën. Ook deze zijn grotendeels door Connell (1987) uiteengezet. Allereerst is er de tegenhanger van hegemonische masculiniteit, *emphasized femininity*. Waar hegemonic masculinity de dominantie van mannen ten opzichte van vrouwen benadrukt en aanmoedigt, wordt met *emphasized femininity* bedoeld hoe vrouwen een ondergeschikte rol aan mannen accepteren en de wens hebben om de behoeftes van hegemonische mannen te vervullen (Connell, 1987). Opvallend is dat, ondanks dat *emphasized femininity* de directe tegenhanger is van hegemonic masculinity, Connell niet gekozen heeft voor de term hegemonic femininity. Dit is echter doordat *emphasized femininity* niet de macht en controle met zich meebrengt, zoals hegemonic masculinity dit wel doet (Milestone & Meyer, 2012). Deze vorm van macht ligt al verborgen in de term hegemonie, letterlijk overheersende invloed. Net als bij hegemonic masculinity heerst er binnen *emphasized femininity* een duidelijk beeld van hoe een ideale vrouw eruit moet zien en moet handelen. Zo worden vrouwen afgeschilderd als zacht, vriendelijk en zorgzaam, zijn zij eerder irrationeel en vanuit de emotie handelend dan mannen en zijn zij fysiek minder sterk of zelfs zwak. Ook staan zij niet laag op zowel de sociale als economische ladder; veelal behoren zij tot de midden- of bovenklasse. Niet het werk en de carrière, maar het huis, een gezin en liefde staan centraal (Milestone & Meyer, 2012). Deze beelden kunnen, net als hegemonic masculinity, echter wel veranderen door de jaren heen en kunnen ook variëren per plaats.

Overige femininiteiten worden door Connell benoemd, maar krijgen niet direct een naam toegewezen. Hij benoemt echter wel dat de kans groot is dat veel vrouwen door bijvoorbeeld uiterlijke eigenschappen niet in de categorie *emphasized femininity* vallen, of dat zij door karaktereigenschappen niet in deze categorie willen vallen. Deze andere categorieën worden dan ook gedefinieerd door eigenschappen die per definitie niet binnen *emphasized femininity* vallen, zoals ongehoorzaamheid en weerstand, of bestaan uit combinaties van traditioneel vrouwelijke eigenschappen, zoals volgzzaamheid en trouw, en eigenschappen als weerstand (Connell, 1987). Ook lesbische vrouwen, fysiek sterke vrouwen, vrouwen die zich van nature minder ‘vrouwelijk’ gedragen of vrouwen die graag ver willen komen in bijvoorbeeld hun carrière of de wetenschap vallen in deze andere categorieën (Charlebois, 2010).

Deze overige categorieën zijn door Messerschmidt (2011) verder aangevuld. Uiteindelijk bestaat het model hierdoor uit vier verschillende soorten femininiteit. Allereerst benoemt Messerschmidt *dominant femininity*. Dominant femininity is de meest bekende en veelvoorkomende categorie. Dominant femininity is niets anders dan het type femininiteit dat heersend is in een bepaalde tijd en plaats. De dominant femininity hoeft niet altijd een hiërarchische relatie tussen mannen en vrouwen aan te moedigen en/of te legitimeren. Wanneer *emphasized femininity* de dominant

femininity is, is dus uiteraard wel het geval. Kenmerkend aan emphasized femininity is namelijk dat er specifiek aandacht is voor de oneerlijke relatie tussen de twee genders. Wanneer deze oneerlijke relatie niet centraal staat in de ideeën van de op dat moment heersende dominant femininity, zal ook in de maatschappij minder de nadruk liggen op de scheve verhoudingen tussen mannen en vrouwen. De dominant femininity verkrijgt haar betekenis voornamelijk door haar relatie met de overige femininiteiten (Messerschmidt, 2011).

De volgende categorie van femininiteit is *subordinate femininity*. Net als bij de masculiniteiten ‘subordinate masculinity’ en ‘marginalized masculinity’, vallen onder subordinate femininity allerlei femininiteiten die afwijken van de eerdergenoemde categorieën. Dit kan het geval zijn door afwijkende karakteristieken zoals ‘ras’, klasse, leeftijd, seksualiteit, gedrag of fysieke kenmerken. Kenmerken die ervoor zorgen dat iemand niet gezien wordt als emphasized femininity of dominant femininity, zijn bijvoorbeeld een donkere huidskleur, homoseksualiteit of het behoren tot een arbeidersklasse. Het is een samenspel van (discoursen over) sociale dimensies die bijdragen aan emphasized femininity (Messerschmidt, 2011).

Oppositional femininity is een type femininiteit die niet onder de dominante vorm valt, en deze tegelijkertijd bestrijdt (Charlebois, 2010). Vaak valt oppositional femininity samen met subordinate femininity, aangezien zij beide tegen het dominante gender discours ingaan, ofwel door bewuste acties ofwel door simpelweg niet aan de ‘eisen’ te voldoen en daarmee een signaal te zenden (Messerschmidt, 2011). Doordat deze vrouwen enkele klassiek hegemonische mannelijke eigenschappen bezitten, complementeren zij met hun vrouwelijkheid de klassieke mannelijkheid niet.

In de cultural studies wordt ervanuit gegaan dat het bij masculiniteiten en femininiteiten discoursen betreft, waarbij het gaat om betekenisgeving. De heersende discoursen houden machtsverhoudingen in stand, maar alternatieve discoursen, en dus ook alternatieve vormen van mannelijkheid en vrouwelijkheid, proberen deze machtsverhoudingen uit te dagen of te veranderen.

Stereotypen

Hoe mannelijkheid en vrouwelijkheid geportretteerd wordt in de media, hangt erg samen met het gebruik van stereotypen. Mannen en vrouwen zijn niet de enige groepen die regelmatig geassocieerd worden met stereotypen. Ook niet-blanke etniciteiten en ouderen worden vaak op een bepaalde manier gerepresenteerd in de media (Appel & Weber, 2017). Hieronder zullen een aantal veelvoorkomende stereotypen besproken worden die vaak gebruikt worden voor mannen en vrouwen, en die hegemoniale discoursen rond mannelijkheid en vrouwelijkheid bevestigen en versterken.

Allereerst worden vrouwen in het algemeen jonger afgebeeld dan mannen en vervullen zij een meer traditionele rol (Signorielli, 1990). Naast jonger, zijn vrouwen ook eerder op een (licht) seksuele wijze afgebeeld en zijn zij vaker fysiek aantrekkelijk dan mannen (Klein & Shiffman, 2009). Dit betekent niet dat er geen oudere vrouwen of niet-traditionele vrouwen in de media voorkomen, maar zij domineren niet (Signorielli, 1990). In de media worden vrouwen eerder als passief afgebeeld,

terwijl mannen als actief worden gerepresenteerd (Steyer, 2014). In het verlengde hiervan zijn vrouwen vaker afwachtend en hulpbehoevend: de klassieke vrouw wacht op een man om haar problemen op te lossen. De man is daarom ook proactief in moeilijke situaties en denkt in oplossingen (Steyer, 2014). Mannen worden eerder als avontuurlijk en speels geportretteerd (Hamilton et al., 2006). Interessant is dat juist in kinderboeken en -films de man minder vaak als vader wordt afgebeeld (Anderson & Hamilton, 2005).

Ook stereotypen op het gebied van carrière en interessegebieden komen veelvuldig voor. Zo is het aantal verschillende banen waarin een vrouw wordt afgebeeld kleiner dan het aantal banen waarin een man wordt afgebeeld (Steyer, 2014). Ook is de balans tussen mannen en vrouwen niet gelijk als het gaat om wie het gezin moet onderhouden. De man is hierin eerder een harde werker, en een vrouw geniet van haar vrije tijd en zorgt ervoor dat een man in staat is zijn taak als kostwinnaar uit te voeren (Fitzpatrick & McPherson, 2010). In de media wordt nog vaak gebruik gemaakt van de traditionele verhouding, namelijk dat de man verantwoordelijk is voor ‘brood op de plank’. De vrouw daarentegen is niet belast met werken, maar met de verzorging van het huishouden en eventuele kinderen (Anderson & Hamilton, 2005). Mede hierdoor zou een man eerder geschikt zijn voor een leidinggevende rol of een carrière in een beroepsgroep als de politiek, waarbij de vrouw haar man ondersteunt om hogerop te komen (Bligh et al., 2012). Sterker nog, de kans dat een verzorgende rol tegenwoordig in de media wordt vervuld door een vrouw is tegenwoordig groter dan in 1980 of 1990 (Holub et al., 2008). Dit hangt samen met het beeld dat de vrouw verantwoordelijk is voor de gezondheid van haarzelf en het gezin. Mannen zijn volgens het stereotype robuuster, kunnen makkelijker tegen ongemak en zijn minder geïnteresseerd in gezondheidsonderwerpen. Waar vrouwelijkheid vroeger gelijk stond aan zwak en ziek, wordt het tegenwoordig geassocieerd met goed voor jezelf zorgen, oplettendheid en gezondheid (Moore, 2008).

Naast verzorgend worden vrouwen eerder als intelligent, gevoelig en empathisch geportretteerd (Martin, 2017), terwijl mannen eerder sterk (zowel emotioneel als fysiek), of grappig zijn (Smith et al., 2010). Niet alleen zijn mannen vaker sterk, ook wordt sport eerder met mannen in verband gebracht dan met vrouwen, ook al neemt het aantal vrouwen dat in het Westen een sport beoefent toe (Plaza et al, 2016). Wel zijn er bepaalde sporten die meer in verband gebracht worden met mannelijkheid en vrouwelijkheid. Voorbeelden van vrouwelijke sporten zijn dansen en gymnastiek. Mannelijke sporten zijn bijvoorbeeld voetbal, vechtsporten en zeilen (Plaza et al, 2016). Natuurlijk zijn dit maar voorbeelden van een grote hoeveelheid voorkomende stereotypen.

De verwachting is aan de ene kant dat deze stereotypen ook in de (nabije) toekomst zullen veranderen. Doordat de kansen die vrouwen tegenwoordig krijgen in de maatschappij vergroot zijn en vrouwen steeds meer prominente rollen innemen in de samenleving, verandert langzaam ook het beeld dat men heeft van de ‘ondergeschikte vrouw’ en de ‘dominante man’. Echter, de stereotypen rondom mannen zijn de afgelopen jaren minder afgenomen dan dat van vrouwen. Door bijvoorbeeld vaker carrière te maken, en openlijk te strijden voor verandering van het discours rondom vrouwelijkheid,

zijn vrouwen erin geslaagd enkele stereotypen rondom vrouwelijkheid enigszins af te zwakken. Bij mannen is dit minder het geval. Dit wekt de verwachting dat ook in de toekomst stereotypen rondom vrouwelijkheid verder zullen afzwakken, terwijl ‘mannelijke’ stereotypen wellicht in stand zullen blijven (Haines et al., 2016). Een onderzoek van Diekmann & Eagly (2000) laat zien dat mensen vrouwen van vroeger op een veel maar traditionele en ongelijke manier zagen dan vrouwen uit de toekomst of zelfs vrouwen van nu. Wanneer men denkt aan een vrouw van enkele decennia geleden, wordt in grotere mate de connectie gelegd met de traditionele vrouw, die het huis verzorgt, geen carrière maakt en zorgzaam voor haar gezin is. Wanneer men echter aan een vrouw van nu, of zelfs een vrouw uit de toekomst denkt, wordt veelal de connectie gelegd met een vrijgevochten vrouw, die (grotendeels) dezelfde rechten en voordelen geniet als een man. Dit wijst op een verandering van de tijdsgeest, en de bijbehorende stereotypen.

Aan de andere kant zijn er verschillende onderzoeken geweest die een stabiliteit voorspellen op het gebied van overheersende stereotypen. Zo wordt er gesteld dat zij die tegen de status quo in gaan, juist vaak gestraft worden (Haines et al., 2016; Rudman & Glick, 2001). Om deze ‘afstraffing’ te voorkomen, ontwijken minderheden vaak uitdagend gedrag waardoor zij de status quo en stereotypen juist bevestigen. Daarnaast wijst onderzoek uit dat veel stereotypen in stand gehouden worden, door subjectieve overtuigingen. De wereld en de rollen die mannen en vrouwen hierin innemen, kan dus veranderen, maar dat betekent niet dat stereotypen daarmee ook veranderen (Rothbart & Park, 1986).

Gender en (jeugd)nieuws

Representaties en het gebruik van stereotypen vind je in alle soorten media, waaronder het (jeugd)nieuws waar dit onderzoek over gaat (Gustafsson et al, 2015; Bligh et al, 2012). Zo deden Eveland en Shah (2003) onderzoek naar de aanwezigheid van bias in nieuwsmedia ten opzichte van verschillende categorieën (leeftijd, opleidingsniveau, inkomen en geslacht). Enkel de categorie geslacht vertoonde een sterke bias in de media, mannen werden namelijk vaker en positiever in het nieuws opgenomen dan vrouwen. Zo zijn mannen in de media bijvoorbeeld vaker de ‘winnaar’ in het verhaal (Cunningham et al, 2004). Ook Gustafsson Senden, Sikström en Lindholm (2015) deden onderzoek naar een mogelijke gender bias in het nieuws, en kwamen tot de conclusie dat het persoonlijk voornaamwoord ‘hij’ negen keer zo vaak gebruikt werd in het nieuws dan ‘zij’. Ook werden de personen die aangeduid werden met ‘hij’ positiever neergezet dan de personen die aangeduid werden met ‘zij’.

Er is veel meer onderzoek gedaan naar de genderrepresentaties in het nieuws dan in het jeugdnieuws, waardoor deze onderzoeken hier eerst zullen worden besproken. Uit verschillende onderzoeken komt naar voren dat er in het nieuws sprake is van een *gender bias*. Gender bias wordt ook wel gedefinieerd als een voorkeur of een vooroordeel wat betreft een van de twee geslachten (Eveland & Shah, 2003). Deze gender bias is regelmatig terug te vinden in de media en het nieuws. Allereerst kan er vaak gesproken worden van een *frequency bias*. Mannen komen in het nieuws, net als in andere soorten

media, vaker aan bod dan vrouwen (Gustafsson, Sikstrom & Lindholm, 2015). Een globaal project dat de vrouwelijke representaties in het nieuws meet (www.whomakesthenews.org) onderzocht in 2010 hoe het wereldwijd gesteld was met de mannelijke en vrouwelijke representaties, en kwam tot de conclusie dat vrouwen wereldwijd ondergerepresenteerd werden. Een specifiek onderzoek naar Noord-Amerika kwam tot de conclusie dat van alle mensen die in het nieuws aan bod komen, 28 procent vrouw is (www.whomakesthenews.org, 2010). Het gaat niet alleen om een onderrepresentatie van vrouwen die werken aan het nieuws (Gustafsson, Sikstrom & Lindholm, 2015) maar ook het aantal vrouwen dat genoemd wordt in een nieuwsbericht is lager dan het aantal mannen (Collins, 2011). Ook in België is redelijk recent geconcludeerd dat mannelijke politici meer zendtijd ontvangen in het nieuws dan hun vrouwelijke collega's (Hooghe, Jacobs & Claes, 2015). Ondanks dat het aantal vrouwelijke politici toeneemt, is deze trend in veel mindere mate waar te nemen in de media.

In dit onderzoek staat echter niet deze frequency bias centraal, maar zal de focus liggen op de *descriptive bias*. Ook de manier waarop vrouwen in de media komen is een vorm van bias. Door het bijvoorbeeld expliciet te benoemen wanneer het gaat om een *vrouwelijke* atleet of een vrouwelijke directeur, wordt impliciet gesteld dat een mannelijke atleet of directeur de norm is (Stahlberg et al, 2007; Kahneman & Miller, 1986). Het gebruik van dit soort expliciete taal kan leiden tot het bekrachtigen van bestaande stereotypen (Gustafsson, Sikstrom & Lindholm, 2015). Door te benoemen dat er in een bepaald geval sprake is van een vrouwelijke directeur, terwijl er bij een mannelijke directeur geen bijvoeglijk naamwoord ('mannelijk') gebruikt wordt, zou bijvoorbeeld geïmpliceerd kunnen worden dat het voor mannen logischer is dan voor vrouwen om succesvol te zijn.

Ook het type onderwerpen dat besproken wordt met vrouwen in de media verschilt van het type onderwerpen waar mannen mee te maken krijgen. Zo liet een discoursanalyse in Finland zien dat interviews met vrouwelijke leiders vaker gingen over gender, familie, relaties en het feit dat ze vrouwen waren (Lämsä & Tiensuu, 2002). Ook in Zweden werd een vergelijkbaar resultaat gevonden (Koivula, 1999). Daar kwam uit een onderzoek dat vrouwelijke atleten in de media vaker vragen kregen over de privésfeer, terwijl deze vragen niet aan hun mannelijke collega's gesteld werden.

Gender en jeugdtelevisie

Onderzoek naar televisieprogramma's voor adolescenten (jongvolwassenen) laat zien dat ook hier vrouwen minder gerepresenteerd worden dan mannen. Opvallend is dat televisieprogramma's die populair zijn bij meisjes en vrouwen, eerder geneigd zijn een eerlijke representatie van mannen en vrouwen te hebben (Ellithorpe & Bleakley, 2015).

Kwantitatief onderzoek naar gender representaties in kindertelevisie laat zien dat vrouwen en meisjes ondergerepresenteerd worden in relatie tot de representatie van mannen en jongens (Götz et al., 2008). Ook wordt er in kinderprogramma's op eenzelfde manier gebruik gemaakt van stereotypering als op 'volwassene televisie' gebeurt (Götz et al., 2008). Ook Lindstrand, Insulander en Selander (2016) laten zien dat de representaties van meisjes en vrouwen in kindertelevisie in ieder

geval anders is, en regelmatig inferieur is, aan die van mannen en jongens. Ook cartoons zijn regelmatig onderhevig aan stereotypering. Zo zijn mannelijke personages in cartoons eerder geneigd om agressiviteit te uiten en waren ze in het algemeen actiever. Vrouwelijke personages in cartoons waren meer ‘huiselijk’ en hielden ze zich meer bezig met hun uiterlijk dan mannelijke personages deden (Thompson & Zerbinos, 1997).

Terwijl kwalitatief onderzoek naar genderrepresentaties in jeugdtelevisie ontbreekt, is er wel onderzoek gedaan naar de genderrepresentaties in televisiereclames gericht op kinderen. Zo bleek uit een onderzoek naar representaties in speelgoedreclames, dat jongens en meisjes erg verschillend neergezet werden (Panarese, 2015). Allereerst waren er vaker jongens in beeld dan meisjes. Jongens waren vaak gekleed in felle kleuren, waren vaker in beeld wanneer het ging om competitieve groepsactiviteiten, hielden zich vaker bezig met actieve buitenactiviteiten of spelen met speelgoed gericht op stoere actiefiguren, bouwen of transport. Meisjes droegen vaker zachte, pastelkleuren, en speelden veelal binnen met poppen en dieren. Hierbij ging het vooral om het ‘samen spelen’ in plaats van een wedstrijdelement. Bouwen deden zij slechts wanneer er ook jongens aanwezig waren. Op deze manier wordt er met de reclames een ‘gegenderde’ betekenis gegeven aan de producten, maar ook aan de personages (Panarese, 2015).

Dit alles laat zien dat mannen en vrouwen op verschillende wijzen in de media neergezet worden. Naar jeugdnieuws in relatie tot genderrepresentaties is naar nog geen nader onderzoek gedaan. De verwachting is echter dat eenzelfde patroon te herkennen is in het jeugdnieuws.

Er is zeker veel onderzoek gedaan dat raakvlakken heeft met deze studie, maar echt onderzoek naar het jeugdnieuwsprogramma's is nieuw, ondanks dat dit mediagenre wereldwijd veel jonge kijkers trekt. Daarmee draagt dit onderzoek theoretisch bij aan het gebied van mediastudies en gender studies.

Methode

Dit hoofdstuk zal gaan over de methode die gekozen is voor de uitvoering van dit onderzoek. Voor dit onderzoek zal gebruik gemaakt worden van een kwalitatieve inhoudsanalyse. Kwalitatieve inhoudsanalyse werd in 2005 door Hsieh en Shannon als volgt gedefinieerd: “a research method for the subjective interpretation of the content of text data through the systematic classification process of coding and identifying themes or patterns.” (p. 1278) Inhoudsanalyse kan ook kwantitatief ingezet worden, maar voor nu zal er gebruik gemaakt worden van de kwalitatieve versie. Met deze methode kan tekstmateriaal geïnterpreteerd worden. Dit kan zowel om verbale als visuele data gaan. Door middel van deze interpretaties kan antwoord worden gegeven op de onderzoeksvraag. In dit onderzoek zal door middel van reductie en interpretatie betekenis gegeven worden aan gender in het Jeugdjournaal. Voor deze onderzoeksvraag is een kwalitatieve inhoudsanalyse een zeer passende onderzoeksmethode, omdat het interpreteren, reduceren en betekenis geven van en aan data centraal staan in de kwalitatieve inhoudsanalyse. Zo kan er op een systematische wijze naar de data gekeken worden en op deze manier gegronde conclusies getrokken worden (Schreier, 2012).

Een kwalitatieve inhoudsanalyse kan op verschillende manieren worden uitgevoerd. In dit onderzoek zal invulling gegeven worden aan de methode door een thematische analyse uit te voeren, om zo de data te analyseren. Een thematische analyse sluit op enige punten aan bij een discoursanalyse. Beide focussen zich namelijk op taal, en hoe taal gebruikt kan worden om een bepaalde boodschap over te dragen. In een thematische inhoudsanalyse wordt naar de taal gekeken, en wordt er gezocht naar thema's en patronen die duidelijk en dominant naar voren komen. De onderzoeksvraag van dit onderzoek kan hier dan ook goed mee beantwoord worden, aangezien er met hulp van de analyse patronen en thema's in de genderrepresentatie naar voren zullen komen.

Een thematische inhoudsanalyse helpt niet alleen met het interpreteren en het herkennen van patronen, maar ook de reductie van de data is een zeer belangrijk aspect van de methode (Pope, Mays & Popay, 2007). In dit onderzoek zal het gaan om 25 afleveringen van het Jeugdjournaal die interpretatie en analyse vereisen, een grote hoeveel data. Een thematische inhoudsanalyse maakt dit mogelijk doordat het de onderzoeker een manier biedt om de data te organiseren en samen te vatten in codes en categorieën (Pope, Mays & Popay, 2007). Zo kan op systematische wijze betekenis gegeven worden aan het materiaal (Schreier, 2012).

Thema's kunnen in een kwalitatieve inhoudsanalyse op twee manieren geïdentificeerd worden: inductief, ofwel bottom-up, en deductief, ofwel top-down. Op een deductieve manier thema's analyseren betekent dat een onderzoeker voor het beginnen aan de analyse al thema's selecteert aan de hand van bestaande theorieën (Joffe, 2012). Dit zorgt ervoor dat de data met een minder open blik bekeken wordt, maar ook dat bepaalde invalshoeken op een meer gedetailleerde wijze onderzocht kunnen worden (Braun & Clarke, 2012). In dit onderzoek is gekozen voor een inductieve wijze van analyse. De thema's en patronen zullen uit de data zelf naar voren komen (Joffe, 2012). Er is geen bestaand coderingskader wat gebruikt zal worden tijdens de analyse, en thema's liggen niet al vast

voor de data geanalyseerd is. Bij deze wijze van analyseren is het belangrijk te realiseren dat de onderzoeker altijd met zekere interesses en ideeën aan de analyse begint, en deze ook meeneemt in de analyse (Braun en Clarke, 2012). Om ervoor te zorgen dat dit onderzoek niet een herhaling is van eerdere onderzoeken en om bewust te worden van bestaande thema's die een grote rol kunnen spelen in onderzoek naar genderrepresentatie in het Jeugdjournaal, zijn eerdere studies wel onderzocht (Joffe, 2012).

Sensitizing concepts

Door eerdere studies te onderzoeken, zijn sensitizing concepts bepaald. Sensitizing concepts zijn ideeën en concepten die de achtergrond van een onderzoek vormen. Ze bieden een startpunt waarvanuit de data geanalyseerd kan worden, en functioneren als een kader waarbinnen de data onderzocht kan worden. Er worden met sensitizing concepts geen precieze definities geboden, de onderzoeker krijgt slechts een houvast waarmee zij de data kunnen benaderen. De term werd ontwikkeld door Herbert Blumer, die het in 1954 als volgt omschreef: "Whereas definitive concepts provide prescriptions of what to see, sensitizing concepts merely suggest directions along which to look." Zo zal er in dit onderzoek goed op gelet worden of personen een bepaalde positie innemen. Nemen zij tijdens de uitzending de positie van deskundige in, van slachtoffer of juist van crimineel? Uit eerdere onderzoeken (Fitzpatrick & McPherson, 2010; Steyer, 2014; Hamilton et al., 2006) bleek dat mannen eerder de rol van leidinggevende vervullen, en vrouwen juist eerder als slachtoffer in beeld komen. Ook bleek uit onderzoek van Sternadori (2014) dat mannen vaker met criminaliteit geassocieerd worden in de media, maar dat wanneer een vrouw geassocieerd wordt met criminaliteit, haar privéleven een grotere rol speelt in de narratief.

Ook familie en werk speelt waarschijnlijk een grote rol. Is er sprake van de traditioneel mannelijke rol van de carrière-maker, of juist van iemand die veel thuis is en zich richt op het gezin (Anderson & Hamilton, 2005; Milestone & Meyer, 2012). Een van de thema's die ten slotte in het Jeugdjournaal aangetroffen kunnen worden, is emoties. Boosheid, of woede, is een emotie die in de literatuur uitvoerig is onderzocht in combinatie met gender. Al in de jaren zeventig (Sternglanz & Serbin, 1974) werd geconstateerd dat mannen in cartoons vaker boos geportretteerd werden. Deze trend zette door, toen in 1995 gesteld werd dat mannen vaker boos geportretteerd werden en bovendien vaker agressief en beledigend in de media voorkwamen (Thompson & Zerbino, 1995). Ondanks dat blijdschap minder onderzocht is, vertelt een publicatie uit 2016 (McCormick et al.) dat ook blijdschap vaker geassocieerd wordt met mannelijkheid dan met vrouwelijkheid. Emoties die eerder aan vrouwelijkheid gekoppeld worden, zijn verdriet en angst (Martin, 2017).

Datacollectie

Om te onderzoeken hoe invulling gegeven wordt aan het concept gender in het Jeugdjournaal, wordt er voor dit onderzoek gekeken naar 25 afleveringen van het Jeugdjournaal. Het programma Het

Jeugdjournaal werd gekozen voor deze analyse, omdat het een zeer populair programma is voor kinderen tussen de 9 en de 12. Het Nederlandse Jeugdjournaal was een van de eerste jeugdnieuwsprogramma's ter wereld, en de makers ervan helpen vaak met het opzetten van een soortgelijk programma in het buitenland (www.jeugdjournaal.nl). De normen en waarden die in het Nederlandse Jeugdjournaal gehanteerd worden, worden op deze manier ook overgedragen aan andere buitenlandse redacties. Door uit iedere week van de eerste helft van 2018 1 aflevering te selecteren, zullen uiteindelijk 25 afleveringen geanalyseerd worden. De dagen van de week worden gewisseld: Uit week 1 wordt de aflevering van maandagavond bekeken, uit week 2 de dinsdagavond, etc., etc. Door van alle weken en dagen afleveringen te selecteren voor de analyse, zullen zo veel mogelijk onderwerpen aan bod komen en zullen er ook meerdere presentatoren en/of redactieleden aan de afleveringen gewerkt hebben. Alle afleveringen van het Jeugdjournaal staan online op <https://jeugdjournaal.nl/uitzendingen/>, en zijn gratis toegankelijk. Er zal alleen gekeken worden naar de avonduitzendingen. Dit omdat de ochtenduitzendingen vaak deels herhalingen zijn, en er niet iedere dag een ochtenduitzending gemaakt wordt. Door 25 afleveringen te bekijken en te analyseren, kan een beeld geschetst worden van hoe het Jeugdjournaal betekenis geeft aan gender.

Data-analyse

Voor deze analyse zijn 25 afleveringen van het Jeugdjournaal getranscribeerd. Waar relevant is bij deze transcripties aangegeven of er belangrijk beeld bij zat, en wat dit beeld dan weergaf. Aan de hand van een thematische analyse werden deze afleveringen van het Jeugdjournaal in kleinere stukjes opgedeeld, de zogenaamde fragmenten. Deze fragmenten zijn ieder op een bepaalde manier samenhangend: het kan gaan om een zin, maar fragmenten kunnen ook langer zijn en bijvoorbeeld een alinea beslaan, of juist maar enkele woorden bevatten (Boeije, 2010). Wel is ieder fragment een aaneensluitend stukje tekst. De fragmenten worden dus niet onderbroken. In deze analyse worden alle relevante fragmenten meegenomen, van zowel de geïnterviewde, de interviewers en de presentatoren. Door ieder fragment te bekijken en per fragment een code toe te wijzen, wordt de dataset uiteindelijk overzichtelijker en geschikt voor systematische analyse (Braun & Clarke, 2012). Iedere code zal gepaard gaan met een toevoeging 'mannelijk', 'vrouwelijk', of 'beide'. Op deze manier kan later bekeken worden of mannen of vrouwen vaker geassocieerd worden met bepaalde codes. De toevoeging 'beide' kan betekenen dat zowel mannen als vrouwen bij de code horen, maar ook dat het niet duidelijk is om wie het precies gaat in het desbetreffende fragment. Gaat het bijvoorbeeld over 'het slachtoffer' en wordt niet duidelijk uit de context of uit het beeld om welk geslacht het hier gaat, dan zal 'beide' toegekend worden. In totaal zijn er 2304 codes toebedeeld.

Na het proces van open coding, zal gebruik gemaakt worden van selective coding en axial coding (Boeije, 2010). Door middel van open coding zal aan ieder fragment een bijpassende code toegekend worden. Door middel van axial coding worden de relaties tussen de verschillende codes aangeduid. Hoe verhouden de fragmenten en de codes zich tot elkaar? Dat wordt tijdens deze fase

duidelijk. Met selective coding wordt bedoeld dat er gekeken kan worden naar verbanden tussen de verschillende categorieën of thema's. Op deze manier kan bepaald worden welke categorieën de rode lijn vormen in het onderzoek en welke categorieën meer een bijzaak vormen in het onderzoek.

Doordat patronen gevonden worden aan de hand van een grote hoeveelheid afleveringen, kunnen de conclusies die hieruit getrokken kunnen worden niet weggezet worden als toeval (Braun & Clarke, 2012). De onderzoeksvraag vormt een rode draad in de analyse: tekstfragmenten die niets te maken hebben met de vraag zullen niet verder meegenomen worden in de methode. De categorieën waarin de data zullen vallen, worden niet van tevoren bepaald (Ezzy, 2002). Ook dit draagt bij aan de openheid waarmee de onderzoeker aan het proces begint: de data leiden de onderzoeker naar de interpretaties. Dit betekent dat de onderzoeker een grote rol speelt in het onderzoek (Flick, 2009). Wanneer er tijdens het coderen geen nieuwe thema's of patronen omhoogkomen, is het punt van saturatie bereikt (Mason, 2010) Dit houdt in dat er genoeg data bestudeerd is dat er geen nieuwe concepten meer uit de data komen wanneer de dataset uitgebreid zou worden. In dit onderzoek naar het Jeugdjournaal werden tijdens de laatste geanalyseerde afleveringen geen nieuwe thema's meer gevonden, wat betekent dat saturatie bereikt was.

Binnen de data zal gekeken worden naar de verschillende posities die mensen innemen binnen het Jeugdjournaal, wat ze zeggen, of hoe er over ze gepraat wordt. Hierin staat centraal wat voor positie men inneemt of toebedeeld krijgt (wie is er leidinggevend, wie is er slachtoffer en wie is er expert?) en of er sprake is van eventuele stereotypen. Het zal in de analyse enkel om mensen gaan, van alle leeftijden. Dieren worden niet geanalyseerd, ook al worden hen soms karaktereigenschappen toegedeeld. Eventuele stereotypen, zoals besproken in het theoretisch kader, worden tijdens de analyse meegenomen.

Deze analyse gebeurt op twee niveaus. Allereerst moet er worden gekeken naar wat mannen en vrouwen zeggen in de uitzendingen, en wat dit betekent voor hun representatie en hoe deze representatie zich verhoudt tot gender. Daarnaast is ook van belang hoe er over andere mensen gepraat wordt door mensen die aan het woord komen in het Jeugdjournaal en wat voor representaties dit met zich meedraagt en hoe deze representatie zich verhoudt tot gender. Wanneer iemand bijvoorbeeld spreekt over enkele vrouwen die het slachtoffer geworden zijn van een misdrijf, wordt dit meegenomen in de analyse als een representatie van vrouwen als slachtoffer, ook al zijn de vrouwen zelf niet aan het woord/in beeld gekomen in de uitzending. In de analyse zal geen onderscheid gemaakt worden tussen deze twee lagen: wat mannen en vrouwen over zichzelf zeggen en hoe zij zelf in beeld komen, is even belangrijk voor de totstandkoming van genderrepresentaties als de manier waarop er in het Jeugdjournaal over mannen en vrouwen gesproken wordt. Er zal in grote mate gefocust worden op de verbale data. De verbale data voeren de boventoon, en het beeld dient voor ondersteuning. Beelden kunnen nauwkeurigheid bieden waar enkel tekst niet genoeg duidelijkheid geeft wat betreft de betekenis van dat wat gezegd wordt of waarnaar verwezen wordt (Van Sterkenburg, Knoppers & De Leeuw, 2012). Wanneer uit de tekst niet duidelijk wordt of het over

mannen of vrouwen gaat en het beeld duidelijk bood, is ook het beeld meegenomen worden in de analyse. Korte uitspraken, die op zichzelf wellicht niet een associatie met een bepaalde karaktereigenschap oproepen, kunnen in een context van beeldmateriaal wel een betekenis hebben en dan dus ook code toebedeeld krijgen. Het codeerproces dat gebruikt is in dit onderzoek, brengt een zekere mate van subjectiviteit met zich mee. De onderzoeker gaat immers het onderzoek in met zekere ideeën en verwachtingen. Toch is er gestreefd de validiteit van het onderzoek te waarborgen, door transparant te zijn wat betreft de toebedeelde codes en het proces van coderen. Ook is er tijdens het codeerproces gebruikt gemaakt van constant comparison (Silverman, 2011): door iedere bevinding te vergelijken met eerdere fragmenten, kunnen goed onderbouwde thema's aangewezen worden. Daarnaast is er veel aandacht geweest voor zogenaamde 'deviant cases', of tegenbewijs in de data. Dit zijn gevallen in de data die in eerste instantie de reeds gevormde thema's tegen te lijken spreken. Echter, bij nader onderzoek en verdere analyse, kunnen de thema's juist scherper afgebakend worden. Op deze manier draagt de data zelf bij aan de vorming van relevante en juiste thema's en patronen.

Alle afleveringen van het Jeugdjournaal die gebruikt zijn voor dit onderzoek zijn getranscribeerd. Deze transcripties zijn beschikbaar, wat ook de betrouwbaarheid ten goede komt. Tijdens het analyseren en coderen werd gebruikt gemaakt van het programma ATLAS.ti: een programma dat de onderzoeker helpt met het sorteren en managen van de data op een overzichtelijke wijze.

Resultaten

In dit hoofdstuk zullen de resultaten van de inhoudsanalyse besproken worden. Deze resultaten zijn voortgekomen uit open, axiale en selectieve codering van 25 afleveringen van het Jeugdjournaal. Hier zijn 5 hoofdthema's uit voortgekomen: lichamelijk, familie en werk, ingenomen posities, emoties en karaktereigenschappen. Ook is er gekeken naar de algehele representatie van mannen en vrouwen. Zo zijn er in de 25 geanalyseerde afleveringen van het Jeugdjournaal in totaal 2304 codes toegewezen. 1029 fragmenten hiervan betroffen een man, en 651 fragmenten betroffen een vrouw. In 624 van de fragmenten was het niet duidelijk om welk geslacht het ging, of werden beide geslachten tegelijkertijd bedoeld. Hiermee bevestigt het Jeugdjournaal een veel onderzoeken die vaststelden dat mannen vaker in de media geportretteerd worden dan vrouwen (Weitzman et al, 1972; McCabe et al, 2011; Crisp & Hiller, 2011; Smith et al, 2010).

Lichamelijk	Familie en werk	Posities	Emoties	Karakter
•Gezondheid •Uiterlijk •Sportiviteit	•Werksfeer •Gezinssfeer	•Criminaliteit •Deskundigheid •Leiddinggeven	•Emotioneel handelen •Onverschilligheid •Bezorgdheid	•Intelligentie •Sociaal •Verantwoordelijk •Actief •Onzeker

Figuur 1. Codeboom met thema's in het Jeugdjournaal

Ieder thema is op zijn eigen manier verbonden aan gender en stereotypen. Lichamelijk sterk en sportief zijn wordt traditioneel gezien verbonden aan mannelijkheid, terwijl er vaker naar vrouwen gerefereerd wordt in combinatie met het uiterlijk (Thompson & Zerbinos, 1997) en vaker eerder als mooi of knap omschreven worden (Milestone & Meyer, 2012). Familie en werk is gebaseerd op het idee dat een vrouw meer gericht is op het gezinsleven, terwijl een man meer bezig is met werk en carrière (Anderson & Hamilton, 2005; Milestone & Meyer, 2012). Ingenomen posities kan in relatie met gender worden gebracht, aangezien vrouwen volgens de literatuur bijvoorbeeld eerder als slachtoffer in beeld gebracht worden, en mannen juist eerder als expert of deskundige worden geportretteerd. Vrouwen zouden eerder hun emoties tonen dan mannen, waardoor dit een eigen thema vormt. En ten slotte karaktereigenschappen, omdat volgens de literatuur bepaalde karaktereigenschappen eerder als mannelijk of als vrouwelijk bestempeld worden. In dit thema zal bekeken worden of dit ook in Het Jeugdjournaal op deze wijze naar voren komt.

Ieder thema zal apart besproken worden. Het thema zelf zal besproken en gedefinieerd worden, en vervolgens zal bepaald worden hoe de thema's ieder naar voren komen in de uitzendingen van Het Jeugdjournaal. Op deze manier zal gekeken worden hoe gender tot uiting komt in Het Jeugdjournaal. De interpretaties van de thema's in het licht van literatuur en de (machtsrelaties in de) maatschappij zullen in dit hoofdstuk nog niet aan bod komen. In dit hoofdstuk zullen de thema's

vooral beschreven worden. In het laatste hoofdstuk, conclusie en discussie, zullen de thema's ook uitvoerig geïnterpreteerd worden.

Lichamelijk

Binnen dit thema staat centraal hoe lichamelijke kenmerken gerepresenteerd worden in combinatie met gender in het Jeugdjournaal. Het thema lichamelijk is een thema dat regelmatig in het Jeugdjournaal voorkomt. In totaal zijn er 408 fragmenten gevonden in de onderzochte afleveringen waarin lichamelijke centraal stond. Hierbinnen is onderscheid gemaakt tussen gezondheid, uiterlijk en sportiviteit.

Gezondheid

Gezondheid speelt niet een bijzonder grote rol in het Jeugdjournaal, maar een aantal keer wordt er iemand in beeld gebracht die bijvoorbeeld autisme heeft en hierover vertelt aan de journalist. Opvallend is dat het hier vrijwel alleen gaat over ziekte, en bijna niet over gezondheid. In 78 fragmenten is er sprake van ziekte, terwijl in maar 2 fragmenten wordt gerefereerd aan gezondheid. Deze twee fragmenten gingen over president Donald Trump, die gezond verklaard werd door zijn artsen: “Artsen hebben Donald Trump, president van de Verenigde Staten, onderzocht, en volgens de dokter is hij topfit.” (aflevering 17 januari 2018)

Ziekte speelt een grotere rol. Vaak wordt dit in verband gebracht met positiviteit. Zo wordt er aandacht besteed aan een autootje dat zieke kinderen naar de operatiekamer rijdt in het Erasmus MC, “Chanel rijdt ondertussen richting de operatiekamer, een stuk relaxter dankzij haar mini-auto.” (aflevering 2 februari 2018), en vertelt snowboardster Bibian Mentel over de Paralympische Spelen en hoe haar ziekte haar leven beïnvloed heeft: “Ja, ziek zijn is natuurlijk kak. Aan de andere kant geeft het me ook veel hoogtepunten.” (aflevering 8 april 2018)

Deze positiviteit wordt vaker met vrouwen in verband gebracht. Bij mannen (in het Jeugdjournaal natuurlijk vaak nog jongens) gaat het vaker om hun ziekte zelf, zonder dat er positieve kanten benoemd worden. Bijvoorbeeld in het fragment over Twan, die niet kan praten en daarom een spraakcomputer nodig heeft: “Twan is geboren met een aandoening, waardoor niet alles in zijn lichaam even goed werkt. Zo kan hij niet goed lopen en niet verstaanbaar praten.” (aflevering 7 maart 2018) Of de twaalfjarige Hamza, die voor onderzoeken veel in het ziekenhuis komt: “Ik was buiten aan het spelen met mijn broer en ik voelde me niet zo lekker en ik kreeg veel buikpijn, wat ik normaal niet had, en ook heel duizelig, en ik zei al tegen mijn broer: ‘Ik ga naar huis.’ Op een moment zag ik heel veel sterretjes en viel ik flauw.”

Naast ziekte en gezondheid, komen in het Jeugdjournaal ook veel mensen (vooral kinderen) naar voren die niet zozeer ziek zijn, maar wel ‘afwijken’. Zo wordt er bijvoorbeeld aandacht besteed aan jonge transgenders. Zo ook in het volgende fragment: “Ook de twaalfjarige Jonan merkte dat de wachtlijst lang is. Jonan werd geboren als jongen, maar voelt zich een meisje. Ze wil zich zo snel

mogelijk laten behandelen.” (aflevering 23 maart 2018), en kinderen die een bril nodig hebben, “Lisa en haar vriendinnetjes zijn niet de enigen die een bril nodig hebben.” (aflevering 5 juni 2018). Opvallend is dat deze ‘afwijkingen’ veelal in verband gebracht worden met vrouwen, en weinig met mannen.

Wanneer niet duidelijk is of het over mannen of vrouwen gaat, gaat het dikwijls om een meer algemeen fragment. Zo werd er in de aflevering van 17 april gezegd dat er “geschat wordt dat er in Nederland zo’n 3 miljoen mensen hooikoorts hebben. Onder wie veel kinderen.”

Uiterlijk

Het uiterlijk neemt, net zoals gezondheid, eigenlijk een heel kleine rol in in het Jeugdjournaal. Sterker nog, het thema ‘lelijk uiterlijk’ werd nergens aangetroffen. ‘Mooi’ daarentegen wel. Wanneer het in het Jeugdjournaal om mooie mensen gaat, gaat het altijd om volwassenen. Kinderen worden nergens geassocieerd met hun uiterlijk. Vrouwen waren in ieder fragment wat gerelateerd was aan uiterlijk model, en verdienen dus de kost met hun ‘mooi-zijn’. Mannen waren in ieder fragment fysiek sterk, zoals een sporter. Zo werd topmodel Doutzen Kroes besproken in een fragment waarin het ging over de modellenwereld, en dat de focus steeds minder ligt op de ‘perfecte vrouw’: “Doutzen Kroes wordt door veel mensen gezien als het ideale model, met haar perfecte lichaam en gezicht.” (aflevering 27 februari 2018) Ook schaatser Sven Kramer werd in het Jeugdjournaal uitvoerig besproken om zijn uiterlijk. Zo reageren Koreaanse meisjes bij het zien van zijn foto met “Hij heeft mooie ogen.” (aflevering 10 februari 2018) en “Hij heeft een mooi lichaam.” (aflevering 10 februari 2018).

In het Jeugdjournaal was er vaker aandacht voor het uiterlijk van mannen dan van vrouwen. In alle gevallen ging het erom hoe knap of mooi deze mannen of vrouwen waren. Hierin sluit het Jeugdjournaal niet aan op eerdere literatuur. Klein en Shiffman gaven in 2009 immers aan dat vrouwen vaker als aantrekkelijk geportretteerd worden in de media dan mannen.

Sportiviteit

Sportiviteit komt in het Jeugdjournaal veelvuldig aan bod, en in de onderzochte periode nog wat meer dan gemiddeld aangezien in deze periode zowel de aanloop naar het WK voetbal als de Olympische Spelen vielen. Hier deed het Jeugdjournaal veel verslag van. Sportiviteit wordt in het Jeugdjournaal in veel grotere mate met mannen in verband gebracht dan met vrouwen. Daarnaast wordt ook het niet sportief zijn in grotere mate met vrouwen in verband gebracht. Het aantal fragmenten dat over sport gaan en niet met vrouwen of mannen in verband kan worden gebracht maar met ‘beide’, is in verhouding zeer klein.

Sportiviteit wordt zowel met professionele volwassen sporters in verband gebracht als met kinderen die sporten of veel van beweging houden. Voetbalcoach Ronald Koeman wordt bijvoorbeeld uitvoerig besproken in verband met sport, wanneer hij de nieuwe bondscoach van het Nederlands elftal wordt: “Hij speelde voor de topclubs van Nederland en voor Barcelona in Spanje. Voor die clubs

scoorde hij het winnende doelpunt tijdens de finale van de Champions League. In 1988 wordt Koeman met het Nederlands elftal Europees Kampioen. Een echte prijzenpakker dus, die Ronald Koeman, en dat geldt ook voor hem als coach. Zowel met Ajax als met PSV wordt hij landskampioen.” (aflevering 2 februari 2018) Ook professioneel tennisster Kiki Bertens komt aan bod: “Tennisster Kiki Bertens doet het goed tijdens het tennistoernooi van Madrid. Ze staat in de halve finale. De kwartfinale won Kiki van Maria Sjarapova.” (aflevering 11 mei 2018) Een voorbeeld van een kind dat vertelt over zijn of haar passie voor sport, is de twaalfjarige Lorenzo: “Ik ben begonnen toen ik 7 was. Ik ben er eigenlijk altijd mee bezig. Als ik niet aan het trainen ben, dan denk ik er wel aan.” Dat sportiviteit in zo’n grote mate met mannelijkheid in verband gebracht wordt in het Jeugdjournaal, sluit aan bij wat eerder onderzocht is in andere studies. Connel en Messerschmidt gaven in 2005 bijvoorbeeld aan dat hegemonische masculiniteit dikwijls geassocieerd wordt met sport.

Wel werden zowel mannen als vrouwen met allerlei verschillende sporten in beeld gebracht, niet alleen met sporten die traditioneel in verband gebracht worden met hun eigen gender. De enige sport waar dit stereotype wel bekrachtigd lijkt te worden, is voetbal. Het zijn vrijwel uitsluitend mannen die in beeld komen wanneer het om voetbal gaat, wat traditioneel ook vrijwel alleen met mannen geassocieerd wordt (Plaza et al, 2016). Zo werd er over bondscoach Ronald Koeman gezegd: “Hij kan nog steeds ontzettend goed voetballen. Dat is echt mooi om te zien bij zo’n training, als hij even meedoet, hoe mooie paas hij kan geven en hoe goed hij het eigenlijk nog kan.” (aflevering 2 februari 2018) Naast deze mannelijke sporten zijn er ook veel fragmenten waarin stereotypen doorbroken worden, en mannen in combinatie met een traditioneel vrouwelijke sport, of andersom, worden neergezet. Zo is er in de aflevering van 11 mei 2018 het volgende fragment: “Ook de twaalfjarige Lorenzo is gek op dansen. Hij is breakdance kampioen en groot fan van dansprogramma’s op tv. Dit jaar besloot hij zelf ook maar eens mee te doen.”

Net als mannen worden vrouwen in het Jeugdjournaal met zowel traditioneel mannelijke als traditioneel vrouwelijke sporten neergezet. Zo vertellen drie meisjes over hun favoriete dansen: “Ik dans funk en hiphop”, “Meerdere stijlen, maar ik vind afro en hiphop altijd heel leuk”, en “Afro en hiphop, ik doe eigenlijk niks anders.” (alledrie aflevering 11 mei 2018) Maar wanneer er verslag wordt gedaan van een grote zeilwedstrijd voor kinderen, komt er een groepje meisjes in beeld: “Ik ben de roerganger, dus ik zit aan het roer. Anouk doet het grootzeil, dus zij heeft de lijnen vast. Zij doen het fok en zitten daarom voorin de boot.” Zeilen is een sport die veel mensen associëren met mannelijkheid (Plaza et al, 2016), waardoor hier geen stereotype bevestigd wordt.

Familie en werk

In dit subthema is bekeken hoe mannen en vrouwen gerepresenteerd werden in relatie met de gezinssfeer of juist met werk. Het thema Familie en werk is een klein thema binnen het Jeugdjournaal: in slechts 34 fragmenten ging het om familie of werk.

Werksfeer

In het Jeugdjournaal wordt duidelijk dat werk en carrière eerder met mannen in verband gebracht wordt dan met vrouwen. Meer dan twee keer zo veel fragmenten die over werk en carrière gingen werden aan mannen verbonden. Zo wordt misdaadjournalist Peter R. de Vries beschreven als een man die altijd bezig is met werk, en voorlopig nog niet de behoefte voelt om hiermee te stoppen. Zelf zegt hij hierover: “Ik ben van ‘s morgens vroeg tot ‘s avonds laat aan het werk. Ook in het weekend, altijd onverwachts, op gekke tijdstippen, op gekke plaatsen. Je moet zorgen dat je alles weet, dat je op de hoogte bent en dat je relaties hebt.” (aflevering 18 februari 2018) Eén van de weinige fragmenten waarin een vrouw geassocieerd wordt met carrière en werk, is het fragment waarin een meisje vertelt wat ze later wil worden: “Ik wil graag verloskundige worden.” (aflevering 9 april 2018) Dit is opvallend, aangezien in dit fragment de focus op werk van een meisje in zekere mate nog altijd gekoppeld wordt aan een, in ieder geval op de achtergrond, aanwezigheid van een focus op het gezin. Een verloskundige speelt immers een grote rol bij de vorming van gezinnen.

Dat meer mannen dan vrouwen geportretteerd worden als gericht op werk ligt in lijn met eerder onderzochte studies. Zo ondervonden Fitzpatrick en McPherson (2010) al dat mannen vaker als hardwerkend worden gezien. Vrouwen worden eerder geportretteerd als thuisblijvend en minder gericht op het maken van carrière. De representatie van mannen en vrouwen in het Jeugdjournaal bevestigt dit stereotype.

Gezinssfeer

Als tegenhanger van een focus op het werk is ook de focus op de gezinssfeer onderzocht. Uit eerdere literatuur bleek al dat er in de media regelmatig gebruik gemaakt wordt van traditionele verhoudingen op dit gebied. De man is verantwoordelijk voor het verdienen van geld, en heeft daardoor minder aandacht voor het gezin en familie (Anderson & Hamilton, 2005). De vrouw daarentegen heeft als voornaamste verantwoordelijkheid het huishouden bestieren en de zorg voor de kinderen. Ook heeft een vrouw meer aandacht voor de liefde (Milestone & Meyer, 2012). Ook deze stereotypen worden bevestigd in het Jeugdjournaal.

Een van de weinige voorbeelden waar wel een man geassocieerd wordt met liefde en gezin, is wanneer de Britse prins Harry trouwt met Meghan Markle. De priester vraagt aan Harry: “Harry, neem jij Meghan als jouw vrouw? Zul je van haar houden? Haar trouw zijn? Tot aan jullie dood?”, en Harry antwoordt hierop met “Ja, ik wil.” (aflevering 19 mei 2018) Meer voorbeelden zijn er van vrouwen die zich richten op familie en gezin. Zo gaat het in het Jeugdjournaal over kinderen die vlakbij hun opa en oma wonen, om er zo voor hen te zijn wanneer zij door ouderdom achteruit gaan. Het kind dat hierbij dient als illustratie is Jill: “Je opa en oma niet ver weg in een huis met andere oude mensen, maar juist heel dichtbij. De dertienjarige Jill heeft dat. Haar opa en oma wonen in een huisje bij haar in de tuin.” (aflevering 2 februari 2018) Ook andersom wordt niet de opa geïnterviewd over de oplossing van dit gezin, die overigens wel mee verhuisd is, maar de oma: “Ik heb dit gedaan om daar later niet naartoe

te hoeven. Ik voel me hier veel prettiger, we zijn in de buurt. Je bent dichtbij je kinderen, dat is anders dan wanneer je in een tehuis bent.” (aflevering 2 februari 2018)

Posities

Vrijwel iedereen die aan bod komt in het Jeugdjournaal, neemt hierbij een bepaalde positie in. Zo komen zij bijvoorbeeld als slachtoffer of crimineel in beeld, als expert of als leidinggevende. Bij deze posities horen bepaalde stereotypen: men verwacht dat een slachtoffer eerder vrouwelijk is (Appel, 2017), een crimineel is eerder een man (Sternadori 2014), en een man zou eerder geschikt zijn om leiding te geven, onder andere door zijn focus op carrière (Bligh et al., 2012). Deze posities komen veelvuldig voor in het Jeugdjournaal, ook omdat een positie vaak in eenzelfde fragment herkend wordt als een emotie of karaktereigenschap. In totaal werden er 801 fragmenten gecodeerd met een positie. Hieronder zullen verschillende van deze posities besproken worden.

Criminaliteit

Wanneer het gaat om criminaliteit, lijkt het in het Jeugdjournaal uitsluitend om mannen te gaan, of om fragmenten waaruit niet opgemaakt kan worden om welk geslacht het gaat. Er zijn geen fragmenten waarin criminaliteit aan vrouwelijkheid gelinkt wordt. Des te meer fragmenten zijn er waarin vrouwen in de rol van slachtoffer in beeld komen. In dit subthema worden de stereotypen die al aangewezen werden in eerdere literatuur (Fitzpatrick & McPherson, 2010; Steyer, 2014; Hamilton et al., 2006) dus grotendeels bekrachtigd.

Het gaat bij het subthema criminaliteit zowel om mensen die daadwerkelijk iets illegaals doen, als om mensen die ‘de regels verbreken’. Zo wordt er verslag gedaan van mensen die door middel van hacken de websites van grote bedrijven aanvallen. Een jongen wordt anoniem in beeld gebracht, die dit zelf eens heeft gedaan en daardoor in aanraking kwam met de politie en bureau halt: “Vorige week nog toen een jongen van 18 de website van een bank aanviel. Het zijn regelmatig jongeren die dat doen, zoals hacker Menno van 15.” (aflevering 20 februari 2018) Een voorbeeld van een fragment waarin een ‘crimineel’ aan het woord is, is wanneer er aan Peter R. de Vries gevraagd wordt of hij zelf wel eens iets strafbaars heeft gedaan: “Nou, ik heb in mijn jeugd, toen ik 11 was denk ik, weleens iets gepikt uit een winkel. Toen heb ik daar ook een middag en een avond in een cel op het politiebureau gezeten. Toen had ik het ook meteen weer afgeleerd.” (aflevering 18 februari 2018)

Een slachtofferrol moet, net als die van crimineel, breed worden opgevat. Iemand kan immers slachtoffer zijn van een gewelddadige handeling, maar ook van een natuurramp of door iets wat zij in eerste instantie zelf veroorzaakt hebben. Er zijn dan ook veel fragmenten in het Jeugdjournaal gevonden waarin een slachtoffer centraal staat. In het Jeugdjournaal worden vaker vrouwen dan mannen als slachtoffer geportretteerd, maar het grootste deel van de slachtoffers zijn niet gender-specifiek: in veel gevallen wordt enkel gesproken over ‘de slachtoffers’, zoals het fragment “een

persoon is daarbij om het leven gekomen.” (aflevering 1 januari 2018) en “Veel mensen in de Franse stad Parijs moeten hun huis uit omdat het onder water dreigt te lopen.” (aflevering 25 januari 2018)

Deskundigheid

In veel fragmenten in het Jeugdjournaal komt een deskundige aan het woord. Zij dienen om ingewikkelde zaken voor kinderen begrijpelijk te maken, zodat complexere onderwerpen die ook het reguliere nieuws zouden halen ook in het Jeugdjournaal aan bod kunnen komen, of om een bepaalde uitspraak gewicht mee te geven. Ook kan een expert iemand zijn die ergens simpelweg heel erg goed in is, en daarom in de positie is om in een uitzending van het Jeugdjournaal ergens zijn of haar mening over te geven. Opvallend is dat een groot deel van deze experts mannelijk zijn. Ook zijn er veel experts waarvan het niet duidelijk is om het om een man of een vrouw gaat. Het minst aantal experts zijn vrouwelijk.

Dat veel experts mannelijk zijn, komt overeen met de literatuur. Zo zeggen Niemi en Pitkänen (2016) dat het overgrote deel van de experts in de media mannelijk zijn. Het Jeugdjournaal bevestigt hiermee bestaande stereotypen. Een voorbeeld is het volgende fragment: “In de jury zit danser en choreograaf Dan Karaty. Vanuit New York vertelt hij waarom dansprogramma’s nog altijd zo populair zijn.” (aflevering 11 mei 2018) Ook het fragment “Van wie kun je nou beter leren over de gevaren van een vrachtwagen dan van de chauffeurs zelf?” (aflevering 27 februari 2018) laat twee mannen zien die als experts worden geportretteerd.

Leidinggevende

Wanneer er een groep kinderen in beeld komt in het Jeugdjournaal, is er veelal een volwassene aanwezig om hen te begeleiden. Dit is een van de meest veelvoorkomende manieren waarop een leidinggevende in beeld komt in het Jeugdjournaal, maar zeker niet de enige. Zo zijn er ook veel politici in beeld, die leidinggeven aan een land. De positie van leidinggevende wordt voornamelijk bekleed door mannen in het Jeugdjournaal.

Een voorbeeld van mannelijke leidinggegenden in een politieke functie, is bijvoorbeeld het fragment van 9 januari 2018, “De leiders van Zuid-Korea, aan de linkerkant, zitten aan tafel met de leiders van Noord-Korea, aan de rechterkant.” Uit de tekst blijkt weliswaar niet dat het hier om mannen gaat, maar het beeld laat enkel mannen rondom de tafel zien. Ook “Ze zouden allemaal gewoon naar school moeten. Dat zegt minister van Onderwijs, Arie Slob.” (aflevering 19 februari 2018) laat een man zien in een politieke functie. Opvallend is dat het enige fragment waar duidelijk wordt dat een vrouw een belangrijke politieke functie bekleedt, geassocieerd wordt met familie en gezin. Het gaat om het volgende fragment: “Een minister-president die van een kind bevalt. Dat gebeurt bijna nooit, maar vandaag wel in Nieuw-Zeeland. Op Instagram staat een foto van een blij minister-president met haar man en hun pasgeboren dochttertje. Dat een werkende minister-president een kind krijgt, gebeurde voor het laatst 30 jaar geleden, in het Aziatische land Pakistan. De premier

van Nieuw-Zeeland laat weten dat het goed gaat met haar en haar dochtertje. Hoe het meisje heet, is nog niet bekend gemaakt.” (aflevering 21 juni 2018) Hiermee wordt, ondanks dat er een vrouwelijke politica in beeld komt wat op zichzelf genderstereotypen tegen zou spreken (Bligh et al, 2012), het stereotype dat vrouwen zich vaker met gezin en familie bezighouden bevestigd (Anderson & Hamilton, 2005).

Een manier waarop vrouwen veel in beeld gebracht worden als leidinggevende, is in het onderwijs. Het zijn juffen, en geen meesters, die vertellen over problemen in hun klassen. Zo komt er een juf aan het woord in het volgende fragment: “Mijn klas is eigenlijk te vol om kinderen die speciale onderwijsbehoefte hebben, om die ook echt te kunnen helpen. Dat gaat niet, omdat ik nog heel veel andere kinderen in de klas heb, en die moet ik dan aan hun lot overlaten.” (aflevering 27 mei 2018) Ook is het een juf die vertelt over het probleem dat sommige ouders de ouderbijdrage niet kunnen of willen betalen: “Voor dat stukje zijn de kinderen niet verantwoordelijk. Daar zijn de ouders en de school verantwoordelijk voor. We willen natuurlijk niet hebben dat kinderen in de klas buitengesloten worden omdat de ouders het niet kunnen betalen.” (aflevering 7 maart 2018) Mannen komen als meester binnen het onderwijs niet in beeld. Het enige fragment waar een man binnen het onderwijs geportretteerd wordt, is als directeur: “Wij zijn de laatste vijf jaar bijna verdubbeld, van 500 naar bijna 900 leerlingen gegaan.” (aflevering 9 april 2018)

Emoties

Of iemand nu sportief is of niet, een specifieke rol inneemt of juist slechts toeschouwer is, emoties kan iemand altijd laten zien. In totaal ging het om 547 fragmenten waarin een emotie centraal stond. In dit thema zijn deze emoties onderzocht in relatie tot gender.

Emotioneel handelen

Alle emotionele uitspraken zijn voor dit onderzoek teruggebracht tot de vier hoofdemoties: blij, bang, boos en verdrietig. Binnen iedere emotie apart is ongeveer dezelfde genderverhouding terug te vinden; mannen worden vaker geassocieerd met een emotie dan vrouwen. De literatuur vertelt ons dat vrouwen in de media eerder worden geassocieerd met angst en verdriet, terwijl mannen vaker geassocieerd worden met blijdschap en woede (Leaper et al., 2002; McCormick et al., 2016; Martin, 2017).

De discourse rondom blijdschap en woede in combinatie met gender wordt in het Jeugdjournaal bevestigd. Voorbeelden uit het Jeugdjournaal waarin mannen boos geportretteerd worden zijn onder andere een politicus, die klaar is met katten die op straat hun behoefte doen, “Een politicus in Zeeland is het helemaal zat.” (aflevering 9 januari 2018) en de Britse zanger Ed Sheeran: “Ed Sheeran is boos op mensen die zijn nummer hebben gebruikt zonder dat aan hem te vragen.” (aflevering 19 mei 2018). Ondanks dat blijdschap minder onderzocht is in combinatie met gender,

vertelt de literatuur ons dat deze emotie vaker geassocieerd wordt met mannelijkheid (McCormick et al, 2016). Net als de discourse rondom woede en gender, wordt ook de discourse rondom blijdschap en gender in het Jeugdjournaal bevestigd. Het zijn grotendeels mannen die blij geportretteerd worden. Een voorbeeld is de vijftienjarige Merlijn, die vanwege zijn autisme niet naar een reguliere school hoeft, en dat heel prettig vindt: “Ik ben hartstikke blij dat ik nu thuis zit, want als ik nog langer op school zou zitten, denk ik niet dat dat fysiek en geestelijk goed voor mij zou zijn. Ik denk dat dat me heel ongelukkig zou maken.” (aflevering 19 februari 2018)

In tegenstelling tot woede en blijdschap, worden verdriet en angst volgens de literatuur eerder gekoppeld aan vrouwelijkheid (Martin, 2017). Deze discourse wordt in het Jeugdjournaal uitgedaagd: net als woede en blijdschap worden de emoties verdriet en angst grotendeels gekoppeld aan mannen. Een voorbeeld van een jongen die geassocieerd wordt met angst, is te vinden in het volgende fragment: “Ik vond het heel erg spannend, want je zag opeens allemaal mensen. Eerst dachten we dat het een grap was.” (aflevering 19 februari, 2018) Ook verdriet wordt in het Jeugdjournaal tegen de verwachting in voornamelijk geassocieerd met mannen. Een voorbeeld is de voetballer Neymar, die tijdens een voetbalwedstrijd een botje in zijn voet brak: “Neymar verliet huilend het veld.” (aflevering 27 februari 2018)

Ondanks dat enkele associaties met specifieke emoties in het Jeugdjournaal de discourse rondom emotie en gender bevestigen, zijn er ook associaties met bepaalde emoties die de discourse uitdagen. Iets wat in het Jeugdjournaal volledig tegen de stereotypen rondom emotie en gender ingaat, is de mate waarin emoties in het algemeen gekoppeld worden aan mannelijkheid of vrouwelijkheid. De verwachting die de literatuur schepte, was dat emoties grotendeels gekoppeld werden aan vrouwen (Martin, 2017). In plaats daarvan werden mannen in het Jeugdjournaal in grotere mate emotioneel geportretteerd dan vrouwen.

Onverschilligheid

Tegenover emotie, staat onverschilligheid. Relatief weinig fragmenten laten juist een afwezigheid van emoties zien: van de 547 fragmenten die over emoties gingen, waren er slechts 15 die onverschilligheid lieten zien. In veel van de gevallen waarin onverschilligheid een rol speelt, wordt in het Jeugdjournaal niet specifiek aangegeven of duidelijk gemaakt om welk geslacht het gaat. Een voorbeeld is het volgende fragment, waarin het gaat over het WK Voetbal, dat gehouden werd in Rusland. De vraag van de journalist was of de Russen er zelf ook veel zin in hadden. “Voor de meeste Russen is het niet echt een heel groot ding. Die is vooral bezig met de vraag ‘wat eet ik vanavond?’, want je merkt dat er toch best wat armoede in Rusland is.” (aflevering 13 juni 2018)

Er zijn verder geen duidelijke verschillen tussen de mate waarin onverschilligheid een rol speelt tussen mannen en vrouwen, of de manier waarop onverschilligheid naar voren komt. Zo zegt een jongetje, dat onderdeel uitmaakt van een groepje kinderen dat de straat schoonmaakt na Oud en Nieuw, en hoort dat sommig vuurwerk gevaarlijk kan zijn om op te pakken: “Ik denk er niet zoveel

aan, ik ruim gewoon op.” (aflevering 1 januari 2018) Een meisje reageert vrij onverschillig op de vraag of schrijven nog net zo belangrijk is als vroeger: “Niet heel belangrijk, want je hebt nu ook telefoons, tablets, en dat soort dingen.” (aflevering 21 juni 2018)

Bezorgdheid

Een apart subthema binnen het thema emoties is bezorgdheid. Net zoals met onverschilligheid is er binnen dit subthema weinig verschil tussen het aantal fragmenten waarin mannen en vrouwen geassocieerd worden met bezorgdheid. Het aantal fragmenten dat bezorgdheid aan mannen koppelt is vrijwel gelijk als het aantal fragmenten dat bezorgdheid aan vrouwen koppelt.

In de literatuur wordt een bepaald beeld geschetst, namelijk dat vrouwen eerder empathisch zijn en zich meer bezighouden met hun medemens (Martin, 2017). Met name emphasized femininity wordt sneller gekoppeld aan het zorgen voor en je zorgen maken om je medemens (Milestone & Meyer, 2012). Ondanks het gelijke aantal fragmenten dat over bezorgdheid gaat in het Jeugdjournaal, komt dit onderscheid uit de literatuur wel voor in het Jeugdjournaal. In veel van de fragmenten waarin vrouwen geassocieerd worden met bezorgdheid, zijn zij bezorgd om een ander. Mannen zijn in een aantal fragmenten bezorgd om een ander, maar in grotere mate maken zij zich ook zorgen om zichzelf. Eerder onderzochte literatuur wordt in dit subthema dus wel degelijk bevestigd. Een voorbeeld van een vrouw die met name bezorgd is om de ander, is het bijvoorbeeld het fragment waarin een moeder probeert zich niet te veel zorgen te maken om haar dochter, die een vrij gevaarlijke hobby heeft: “Ik moet niet te veel nadenken, anders ga ik mij zorgen maken. Ik moet haar vertrouwen en coole dingen laten doen.” (aflevering 27 februari 2018) Ondanks dat ze stelt dat ze zich niet teveel zorgen wilt maken, is duidelijk dat zij het spannend vindt wat haar dochter allemaal onderneemt. Een voorbeeld van een man die zorgen toont, maar waarbij deze zorgen vooral om hemzelf draaien, is zanger Waylon, die niet wist of hij wel of niet door mocht naar de finale van het Songfestival: “Dat de zanger zo lang moest wachten totdat hij wist of hij door was, was voor Waylon ook erg spannend.” (aflevering 11 mei 2018). Hier laat Waylon wel zorgen zien, maar wordt wel duidelijk dat deze zorgen niet gericht zijn om zijn medemens.

Karakter

Tot slot is er het thema karakter. Hierin worden karaktereigenschappen besproken, en hoe deze in het Jeugdjournaal geassocieerd worden met ofwel mannelijkheid, ofwel vrouwelijkheid.

Karaktereigenschappen komen redelijk vaak voor in het Jeugdjournaal: in totaal zijn er in de onderzochte afleveringen 514 fragmenten gevonden waarin karaktereigenschappen naar voren kwamen. Er is onderscheid gemaakt tussen vijf verschillende subthema's: intelligentie, sociaal, verantwoordelijk, actief en onzeker.

Intelligentie

In dit subthema staat intelligentie centraal. Fragmenten zijn als intelligent gecodeerd wanneer duidelijk werd dat iemand slim was, maar ook wanneer iemand bijvoorbeeld heel leergierig was. De verwachting die eerder onderzoek schept, is dat vrouwen eerder dan mannen worden geassocieerd met intelligentie (Martin, 2017). Intelligentie wordt in deze context gezien als de tegenhanger van ‘brute kracht’, wat traditioneel gezien meer geassocieerd wordt met hegemonische masculiniteit (Connell, 2005; Connell & Messerschmidt, 2005). In het Jeugdjournaal wordt echter geen onderscheid gemaakt tussen de mate waarin mannen en vrouwen geassocieerd worden met intelligentie. In het Jeugdjournaal werden geen fragmenten aangetroffen die gecodeerd konden worden als niet intelligent.

Zo vertelt een jongetje waarom hij de schaaksport zo leuk vindt: “Ik vind het superleuk dat je tactiekjes kan verzinnen om iemand te verslaan.” (aflevering 17 januari 2018), en wordt over Olympisch schaatser Esmee Visser gezegd dat ze nu de Olympische Spelen voorbij zijn nog geen vakantie kan vieren: “Esmee Visser trouwens niet, zij gaat hard aan de studie.” (aflevering 23 maart 2018)

Niet alleen de mate waarin, maar ook de manier waarop intelligentie naar voren komt in het Jeugdjournaal, is wat betreft de twee geslachten gelijk. Hiermee wordt bestaande literatuur en de discourse rondom gender en intelligentie niet bevestigd, aangezien de verwachting was dat intelligentie vaker aan vrouwelijkheid gekoppeld zou worden.

Sociaal

Het tweede subthema binnen het thema karakter is het subthema sociaal. Hierin staat centraal of personen naar hun medemens omkijken in hun doen en laten. Het is een subthema dat een vrij grote rol inneemt in het Jeugdjournaal: in 101 fragmenten komt naar voren wat je voor je medemens zou kunnen doen. Uit de literatuur blijkt dat mannen traditioneel gezien als ‘harder’ en egocentrischer worden gezien, terwijl vrouwen empathischer en ‘zachter’ zijn (Martin, 2017). Hieruit kan worden afgeleid dat het stereotype is dat vrouwen socialer zijn dan mannen. In het Jeugdjournaal wordt dit echter niet bevestigd. De mate waarin sociale karaktereigenschappen aan mannen en aan vrouwen gekoppeld zijn, is vrijwel gelijk. Zo reageert een jongen op een campagne die speciaal werd opgezet om depressie onder kinderen bespreekbaar te maken: “Ik denk dat er wel mensen zijn die echt depressief zijn en vast ook wel op deze school, en dat is het ook wel fijn dat er nu gewoon hulp kan worden geboden en dat je er niet alleen voor staat.” (aflevering 9 januari 2018) In een reportage over de woorden hoog- en laagopgeleid komt er een meisje aan het woord, dat uitlegt waarom zij vindt dat deze woorden achterhaald zijn en het niet eerlijk is voor mensen die laagopgeleid zijn om met dit woord aangesproken te worden: “We zouden het fijn vinden als de minister van onderwijs in plaats van hoogopgeleid en laagopgeleid de woorden theoretisch en praktisch zou kunnen gebruiken.” (aflevering 19 mei 2018) In beide fragmenten gaat het om mensen die zich op een positieve manier bezig houden met anderen, wat illustreert hoe dit subthema een plaats krijgt in het Jeugdjournaal.

Verantwoordelijk

In het subthema verantwoordelijkheid komen niet alleen fragmenten aan bod die gecodeerd werden als verantwoordelijk, maar ook fragmenten die als tegenhanger onverantwoordelijk werden gecodeerd. De verschillen tussen mannen en vrouwen binnen dit subthema zijn niet bijzonder groot, al worden in het Jeugdjournaal vrouwen vaker geassocieerd met verantwoordelijkheid en mannen vaker met onverantwoordelijkheid. De fragmenten die gecodeerd werden als verantwoordelijk of onverantwoordelijkheid hadden vaak iets te maken met het milieu. Zo vertelt een jong meisje dat ze na Nieuwjaarsnacht samen het overgebleven vuurwerk van straat opruimen, “We willen dat de buurt schoner is. En normaal doen een paar mensen het altijd maar nu doen we het met zijn allen en dat is altijd wel leuk.” (aflevering 1 januari 2018) en legt een docente uit waarom een school meedoet aan Warmetruiendag: “We vinden het belangrijk wat het klimaat eigenlijk aan het doen is op dit moment. Het wordt warmer, dus wat kan de leerling zelf doen om dat naar beneden te halen?” (aflevering 2 februari 2018) Een jongetje vertelt tijdens de Avondvierdaagse over afval dat hij soms op straat ziet liggen: “Eigenlijk niet. Ik ben, als ik normaal overdag op straat loop, als ik ergens heen ga of fiets, zie ik overal zakjes enzo, en dat pak ik niet op, en als ik zelf iets heb gooi ik het wel weg, maar...” (aflevering 28 mei 2018)

Actief

De patronen actief en afwachtend worden in dit subthema besproken. Actief wordt hier niet gedefinieerd als lichamelijk actief, maar als het tegenovergestelde van afwachtend: snel handelen en op eigen initiatief. Het is een subthema dat maar een kleine rol inneemt in het Jeugdjournaal met maar 24 fragmenten, en waarbinnen weinig verschillen tussen mannen en vrouwen vindbaar zijn. Zowel de code actief als de code afwachtend komen weinig voor in de data.

De discourse rondom actief en/of passief handelen in combinatie met gender is iets wat eerder al is onderzocht. Steyer (2014) stelde al dat de discourse is dat mannen in lastige situaties zichzelf eerder proactief opstellen en sneller met oplossingen komen. Deze discourse komt ook veelvuldig terug in de media. Vrouwen worden in de media eerder gekoppeld aan passiviteit, terwijl mannen eerder als actief worden gerepresenteerd (Steyer, 2014).

Deze discourse wordt niet bevestigd in het Jeugdjournaal. De verdeling van actieve en afwachtende fragmenten per geslacht is vrijwel gelijk. Sterker nog, er zijn zowel iets meer fragmenten die actief koppelen aan een vrouw dan aan een man, als dat er fragmenten zijn die afwachtend koppelen aan man dan aan een vrouw. Zo moedigt een mannelijke begeleider een groepje kinderen aan met de woorden “Kom op, aan de slag!” (aflevering 1 januari 2018) en vertelt een jongetje over een vrouw die snel te hulp schoot in een gevaarlijke situatie: “Er was gelukkig een mevrouw, een heel aardige mevrouw, en die heeft ons allemaal van het veld afgehaald.” (aflevering 19 februari 2018) En een jongetje besluit dit jaar af te wachten en nog niet mee te doen aan de Nieuwjaarsduik, “We gaan lekker kijken dit jaar, en misschien volgend jaar.” (aflevering 1 januari 2018) In dezelfde aflevering

vertelt een journaliste over kinderen die de straat opruimen na het afsteken van vuurwerk, maar maakt ze duidelijk dat zijzelf niet mee zal doen: “Zij dan hé, niet ik.” (aflevering 1 januari 2018) Door de gelijke associaties met actief/afwachtend en mannen en vrouwen, wordt de bestaande discourse uitgedaagd.

Onzeker

Tot slot is er het subthema onzeker aangetroffen in het Jeugdjournaal. Hamilton (2006) stelt dat mannen vaker als zeker van zichzelf worden geportretteerd, en ook Steyer (2014) vermeldt dat mannen in de media eerder in oplossingen denken. Vrouwen daarentegen zijn in de media vaker afwachtend en onzeker om zelf beslissingen te nemen of oplossingen aan te dragen (Steyer, 2014). Dit schept de verwachting dat vrouwen eerder als onzeker geportretteerd worden dan mannen. Deze discourse wordt in het Jeugdjournaal bevestigd: het subthema speelt een kleine rol in het Jeugdjournaal, maar laat desondanks zien dat vrouwen vaker als onzeker geportretteerd worden dan mannen. In enkele fragmenten komen vrouwen heel letterlijk als onzeker in beeld. Zo is er een fragment waarin een meisje dat in een rolstoel zit, Elianne, vertelt over het gebrek aan diversiteit in de modellenwereld: “Dat maakte mij ontzettend onzeker, want er was eigenlijk geen rolmodel die mij liet zien dat een rolstoel wel degelijk tof kan zijn.” (aflevering 27 februari 2018) In een reportage over het versturen van naaktfoto’s vertelt een meisje over de gevolgen hiervan, waaruit impliciet blijkt dat het haar onzeker zou maken: “Je durft dan niet meer naar buiten want je denkt dat iedereen het weet.” (aflevering 17 januari 2018) Maar ook mannen worden geassocieerd met onzekerheid in het Jeugdjournaal, al is het in mindere mate. Een voorbeeld hiervan is de zanger Dotan, die door het stof moest nadat naar buiten kwam dat hij op social media nepaccounts had gecreëerd om populairder te lijken: “Wat ik heel dom vind, ik was heel naïef, en veel te ambitieus en onzeker, denk ik.” (aflevering 17 april 2018)

Conclusie en discussie

In dit hoofdstuk zullen tot slot de verschillende thema's verder geïnterpreteerd worden en in relatie gebracht worden met de in het theoretisch kader besproken literatuur. Vanuit het perspectief van de gender studies zal worden gekeken naar hoe het Jeugdjournaal bestaande gender discourses bevestigt of uitdaagt. Ook zal besproken worden wat deze bevestigingen en uitdagingen betekenen voor de constructies van mannelijkheid en vrouwelijkheid in onze maatschappij. Tenslotte zal ook gekeken worden naar het antwoord op de centrale vraag van dit onderzoek, namelijk: *'Hoe wordt gender gerepresenteerd in de berichtgeving van het Jeugdjournaal?'* Hierbij zal gekeken worden naar de posities die mannen en vrouwen innemen in de berichtgeving, de betekenissen die gegeven worden aan de rollen die mannen en vrouwen vervullen in de berichtgeving van het Jeugdjournaal en naar het gebruik van eventuele stereotypen.

Bevestigingen van gender discourses

In het vorige hoofdstuk zijn de verschillende thema's die in het Jeugdjournaal aangetroffen zijn besproken. Hierbij werd duidelijk dat in een aantal (sub)thema's de heersende gender discourse werd bevestigd. Dit is met name terug te zien in het thema familie en werk. In de berichtgeving van het Jeugdjournaal wordt vrouwelijkheid in grote mate in verband gebracht met een focus op het gezinsleven en familie. Mannelijkheid daarentegen wordt voornamelijk gekoppeld aan carrière en werk. Hiermee sluit dit onderzoek zich aan bij eerder onderzoek van Lämsä en Tiensuu (2002) en Koivula (1999), die stelden dat wanneer vrouwen in de media komen, het interview eerder over familie zaken zal gaan, ook wanneer dit niet de oorspronkelijke focus van het interview was.

Anderson en Hamilton (2005) concludeerden dat in kinderboeken de man vaker als de kostwinnaar wordt afgebeeld. Als gevolg hiervan heeft de man minder tijd en aandacht voor gezinszaken. De vrouw is in kinderboeken vaker verantwoordelijk voor het huishouden, en heeft meer oog voor het gezin en familie. Dit stereotype dat veel in kinderliteratuur voorkomt, is ook terug te zien in het Jeugdjournaal. Zelfs in fragmenten waarin meisjes bezig waren met hun toekomstige carrière, bleek dit te gaan om beroepsgroepen die draaien om kinderen, gezinsuitbreiding en familie.

Een tweede onderwerp waar een heersende discourse sterk wordt bevestigd, is sportiviteit. Sportiviteit wordt in het Jeugdjournaal veel vaker met mannelijkheid geassocieerd dan met vrouwelijkheid. Dit sluit aan bij eerder onderzoek. Zo stelden Connel en Messerschmidt (2005) dat hegemonische masculiniteit vaker aan sport gekoppeld wordt dan femininiteit. Ook onderzoek uit 2016 (Plaza et al.) stelt dat sportiviteit eerder met mannen in verband gebracht wordt. Ook wordt in dit onderzoek geconstateerd dat vrouwen steeds meer zijn gaan sporten, maar dat dit nog niet in de media terug te zien is. Opvallend in het Jeugdjournaal is ook dat de sport voetbal vrijwel uitsluitend met mannen in verband gebracht wordt. Uit de literatuur (Plaza et al., 2016) blijkt ook dat voetbal een sport is die in de maatschappij in grote mate met mannelijkheid geassocieerd wordt. Bij andere sporten

wordt in het Jeugdjournaal weinig verschil gemaakt, enkel bij voetbal. Deze aspecten wekken in het Jeugdjournaal bij kinderen mogelijk het idee dat sport, en dan met name voetbal, een ‘jongens-aangelegenheid’ is.

Ook in wat voor positie mensen in het Jeugdjournaal in beeld komen, bevestigt de gender discourse. Zowel op het gebied van criminaliteit, deskundigheid en leidinggeven worden de rollen op een manier verdeeld die stereotypen bevestigt. Het subthema criminaliteit valt hierbij extra op: in het Jeugdjournaal werd geen enkel fragment gevonden waarin een vrouwelijke crimineel naar voren kwam. Hiermee werd eerder onderzoek (Sternadori, 2014) bevestigd, wat stelde dat mannen eerder in het nieuws komen als crimineel dan vrouwen. Slachtoffers in de berichtgeving van het Jeugdjournaal daarentegen waren grotendeels vrouwelijk. Dit illustreert de discourse van vrouwen als hulpeloos. Uit onderzoek van Steyer (2014) bleek bijvoorbeeld al dat de vrouw in de media eerder als passief en hulpbehoevend wordt geportretteerd. Deze passieve eigenschappen leiden ertoe dat een vrouw eerder als een slachtoffer van een situatie wordt gezien, terwijl mannen in de media eerder actief het lot in eigen handen nemen en in moeilijke situaties eerder in oplossingen denken (Steyer, 2014).

Ook werd de positie van deskundige of leidinggevende in het Jeugdjournaal in grotere mate door mannen vervuld dan voor vrouwen. Net als in het subthema criminaliteit waren de verschillen tussen mannelijke en vrouwelijke representatie in deze subthema's erg groot. Ook hier werd bestaande literatuur bevestigd. Zo sluiten de representaties in het Jeugdjournaal aan bij studies die melden dat de kans dat een vrouw werkend wordt geportretteerd in de media kleiner is dan dat het een werkende man betreft (Steyer, 2014) en heerst het beeld dat een man eerder geschikt zou zijn voor een leidinggevende functie in bijvoorbeeld de politiek dan een vrouw, en zou een vrouw eerder haar man ondersteunen in zijn missie om hogerop te komen (Bligh et al., 2012). Hierin sluit deze grotere mate van representatie van mannen als expert of leidinggevende aan bij de grotere focus op carrière die mannen hebben in het Jeugdjournaal.

Uitdagingen van gender discourses

Naast diverse bevestigingen van de heersende discourse rond gender, worden in het Jeugdjournaal ook enkele discourses uitgedaagd. Een van de meest opvallende thema's die in het Jeugdjournaal niet de bestaande discourse volgt, is het thema emoties. Waar de verwachting was dat vrouwen in grotere mate hun emoties zouden laten zien, bleek dit in het Jeugdjournaal andersom te zijn. Mannen bleken iedere onderzochte emotie (blij, boos, bang en verdrietig) vaker te vertonen dan vrouwen. Dit in tegenstelling tot dat wat er in eerdere literatuur gesteld werd, namelijk dat mannen weliswaar vaker blijdschap en woede laten zien, maar dat vrouwen vaker angst en verdriet laten zien en in het algemeen vaker emotioneel zijn dan mannen (Martin, 2017). Ondanks dat enkele emoties hier dus de heersende discourse rondom gender en emoties bevestigen, wordt de discourse grotendeels uitgedaagd.

Vrouwelijkheid wordt traditioneel gezien ook eerder geassocieerd met gezondheid en goed voor je lichaam zorgen dan mannelijkheid. Deze eigenschappen hangen samen met het stereotype dat een vrouw eerder een zorgzaam karakter heeft (Moore, 2008). In het Jeugdjournaal worden fragmenten waarin gerefereerd wordt aan gezondheid echter vaker met mannen in verband gebracht. Dit sluit niet alleen niet aan bij de manier waarop mannelijkheid en vrouwelijkheid in het algemeen in de media geassocieerd wordt met gezondheid, maar ook hoe mannen en vrouwen in het dagelijks leven geassocieerd worden met gezondheid. Zo worden vrouwen vaak gezien als degene die de gezondheid van haar gezin en hechte vrienden in de gaten houdt en waarborgt (Moore, 2008).

Ten slotte zijn er een aantal discoursen rondom karaktereigenschappen die in het Jeugdjournaal niet bevestigd worden. Zo is ‘sociaal’ een karaktereigenschap die onder andere volgens Martin (2017) vrijwel uitsluitend met vrouwelijkheid geassocieerd wordt. Dit komt voornamelijk door aspecten als empathisch en ‘zacht’: eigenschappen die veelal als vrouwelijk worden gezien. Door sociale karaktereigenschappen in het Jeugdjournaal evenredig aan mannen en vrouwen te koppelen, wordt de discourse rondom sociaal en gender dus uitgedaagd. Ditzelfde geldt voor ‘actief’. Een pro-actieve houding in lastige situaties is iets wat stereotyperend vooral van mannen verwacht wordt (Steyer 2014). Vrouwen daarentegen zijn volgens de literatuur eerder afwachtend, en in zekere mate zelfs afhankelijk van de man om problemen om te lossen. In het Jeugdjournaal wordt hier echter neutraal mee omgegaan: de man noch de vrouw wordt vaker als actief of afwachtend gerepresenteerd. Daarnaast wordt intelligentie vanuit de literatuur (Connell, 2005; Connell & Messerschmidt, 2005; Martin, 2017) eerder als vrouwelijk gezien, terwijl mannen eerder op brute kracht zouden vertrouwen in plaats van logica en intelligentie. Het Jeugdjournaal bevestigt deze discourse niet: jongens en meisjes worden even vaak geportretteerd als intelligent, en er wordt niet een keer gerefereerd naar iemand die niet slim of zelfs dom zou zijn.

Conclusie

Door 25 afleveringen van het Jeugdjournaal te analyseren, kan er een antwoord geformuleerd worden op de centrale vraag van dit onderzoek: ‘Hoe wordt gender gerepresenteerd in het Jeugdjournaal?’ Het Jeugdjournaal doet afwisselend aan bevestiging en uitdaging van heersende discoursen. Enkele thema’s bevinden zich ook in het midden van deze twee uitersten, zoals uiterlijk, intelligentie, sociaal, verantwoordelijk en actief. Dit hangt samen met het begrip ‘ambivalence’, wat betekent dat representaties steeds vaker tussen een bevestiging en uitdaging van de discourse liggen.

Met name op het gebied van sportiviteit, familie en werk en de verschillende posities die mensen in de uitzendingen van het Jeugdjournaal innamen, zoals deskundige, leidinggevende of criminelen, werden heersende gender discoursen bevestigd. Door verschillende discoursen rondom gender te bevestigen, draagt het Jeugdjournaal bij aan het voortbestaan en versterken van stereotypen in de maatschappij (Steyer, 2014; Fitzpatrick & McPherson, 2010). Juist omdat het gaat om een educatief programma dat zich richt op jonge kinderen, is dit van belang. Jonge kinderen zijn namelijk

erg vatbaar voor boodschappen die zij al dan niet bewust via massamedia zoals de televisie tot zich nemen (Martin, 2017). Zo wordt hun wereldbeeld, gedrag en houding beïnvloed en dragen stereotypen bij aan de constructie van hun sociale wereldbeeld (Fursich, 2010). Kinderen kijken veel televisie, en het Jeugdjournaal heeft dagelijks een groot aantal kijkers. Hoe vaker iemand televisie kijkt, hoe groter de kans is dat de uitgedragen stereotypen bepalen hoe iemand naar de wereld kijkt (Scharrer & Blackburn, 2017).

Bij de manier waarop vrouwen in het Jeugdjournaal geportretteerd worden als het gaat om carrière maken of de positie die zij innemen in een reportage, wordt grotendeels nog gebruik gemaakt van een traditionele en ongelijkwaardige manier van denken (Diekman & Eagly, 2000). De rolverdeling waaraan men denkt als men denkt aan de rolverdeling van enkele decennia geleden, de vrouw die grotendeels thuis bleef en voor de kinderen zorgde, en de man die carrière maakte en zich zo kon ontwikkelen tot een expert op een gebied of een machtige positie kon bemachtigen, wordt toch nog gebruikt in de berichtgeving van het Jeugdjournaal. Ondanks dat de realiteit door de jaren heen veranderd is, is deze verandering niet terug te zien in de data.

Thema's waar het Jeugdjournaal wel heersende gender discourses uitdaagt, zijn met name emoties, gezondheid en een aantal karaktereigenschappen. Het tonen van emoties, traditioneel gezien een feminie eigenschap, wordt in het Jeugdjournaal grotendeels als mannelijk geportretteerd. Hetzelfde geldt voor het dragen van de zorg voor de gezondheid. Eigenschappen die volgens de literatuur veelal aan ofwel mannelijkheid ofwel vrouwelijkheid gekoppeld worden, zoals intelligentie, een actieve houding of sociaal, worden in het Jeugdjournaal redelijk genderneutraal benaderd. Dit zou voor een verandering in de constructie van mannelijkheid en vrouwelijkheid kunnen zorgen. Door deze representaties in het Jeugdjournaal vol te houden en te blijven uitdragen, kan het Jeugdjournaal een grote invloed hebben op de afname van traditionele stereotypen.

De manier waarop mannen en vrouwen in het Jeugdjournaal gerepresenteerd worden, kan samengevat als grotendeels stereotyperend omschreven worden. Ondanks dat op enkele vlakken de heersende discourses uitgedaagd worden, worden deze discourses op meer punten bevestigd. Zeker wanneer het gaat om wat voor positie mannen en vrouwen in de verslaggeving van het Jeugdjournaal innemen: mannen zijn in grotere mate deskundige, leidinggevende en crimineel, terwijl vrouwen in grotere mate als slachtoffer in beeld komen. Hieruit zou de conclusie getrokken kunnen worden dat in het Jeugdjournaal gebruik wordt gemaakt van stereotypen, waaronder het idee dat vrouwen eerder een grotere focus op het gezin hebben, en mannen eerder gericht zijn op hun carrière. Als gevolg hiervan zouden mannen vaker terechtkomen in belangrijke functies. Dat mannen vaker als crimineel in beeld komen, en vrouwen vaker als slachtoffer, impliceert ook een zekere hulpeloosheid van de vrouw.

Vanuit de cultural studies gekeken, kunnen dit soort stereotypes een grote impact hebben. De bestaande discourses rondom gender kunnen bestaande gedachten over wat iemand wel of niet zou kunnen en waar iemand wel of niet geschikt voor is in stand houden en zelfs versterken. Dit kan als gevolg hebben dat de huidige status quo in termen van machtsposities behouden blijft. Zeker het

Jeugdjournaal met haar jonge doelgroep heeft hierin een sleutelpositie: door kinderen te laten zien dat mannen bijvoorbeeld vaker als leider wordt gezien, wordt dit beeld bij kinderen al bevestigd.

Niet alleen de manier waarop mannen en vrouwen in het Jeugdjournaal naar voren komen is medebepalend voor het wereldbeeld van jonge kinderen. Mannen kwamen in de geanalyseerde data vaker in beeld dan vrouwen. Deze verschillen in de mate van representatie zorgt ervoor dat het beeld ontstaat dat mannen meer macht hebben dan vrouwen en dat zij een meer prominente rol innemen in de maatschappij (Diekman & Murnen, 2004; Gerbner, 1996; Martin, 2017; Steyer, 2014).

Beperkingen en vervolgonderzoek

In dit onderzoek zijn verschillende zaken aan het licht gekomen die gebruikt kunnen worden voor vervolgonderzoek. Zo zijn er verschillende representaties herkend die niet overeenkomen met voorgaande literatuur, zoals de grotere mate waarin mannen alle soorten emoties toonden dan vrouwen. In toekomstige studies zou onderzocht kunnen worden of dit onderdeel is van een grotere trend en of deze uitdagingen van traditionele stereotypen ook in andere media naar voren komen, of dat het slechts het Jeugdjournaal is die deze stereotypen anders in hun berichtgeving naar voren laat komen.

Daarnaast zijn er nog weinig onderzoeken die gebruik maken van een inductieve thematische analyse in combinatie met (kinder)programma's. Dit onderzoek toont echter aan dat een thematische analyse een goed middel kan zijn om genderrepresentatie te onderzoeken in jeugdtelevisie. Onderzoeken in de toekomst kunnen dan ook voortborduren op dit onderzoek, en onderzoeken of een thematische analyse van andere (kinder)programma's tot dezelfde conclusies komt. De resultaten van dit onderzoek focussen zich namelijk enkel op de data van het Jeugdjournaal. Door meerdere jeugdprogramma's op eenzelfde manier te onderzoeken, kan gekeken worden of er bredere conclusies getrokken kunnen worden ten opzichte van genderrepresentatie in kindertelevisie.

Ook zijn enkel afleveringen van het Jeugdjournaal uit de eerste helft van 2018 onderzocht. Het zou goed mogelijk zijn om in de toekomst een nieuw onderzoek te starten naar zo recent mogelijke afleveringen. Ook op deze manier kunnen bredere conclusies getrokken worden, en kan worden gecontroleerd of de conclusies van dit onderzoek slechts iets zeggen over de onderzochte tijdspanne van dit onderzoek, of dat er sprake is van geïnstitutionaliseerde stereotypering bij het Jeugdjournaal.

Een goede manier om te onderzoeken hoe het geconstateerde gebruik van representaties ontvangen wordt door het publiek van het Jeugdjournaal, zou een publieksonderzoek zijn. Op deze manier zou zowel aan de kinderen als aan hun ouders gevraagd kunnen worden hoe zij omgaan met representaties die zij via de media tot zich nemen.

Ten slotte is er nog de mogelijkheid om te onderzoeken in hoeverre de gevonden discoursen uit het Jeugdjournaal overeenkomen met de werkelijkheid. Zo zou het bijvoorbeeld kunnen zijn dat mannen veel meer en vaker sporten dan vrouwen, wat goed zou verklaren waarom sportiviteit veel

meer met mannelijkheid werd geassocieerd dan met vrouwelijkheid. Dit zou de bevindingen van dit onderzoek in een grotere context kunnen plaatsen, in plaats van enkel mediarepresentaties.

Bibliografie

- Anderson, D. A., & Hamilton, M. (2005). Gender Role Stereotyping of Parents in Children's Picture Books: The Invisible Father. *Sex Roles*, 52(3–4), 145–151.
<https://doi.org/10.1007/s11199-005-1290-8>
- Appel, M., & Weber, S. (2017). Do Mass Mediated Stereotypes Harm Members of Negatively Stereotyped Groups? A Meta-Analytical Review on Media-Generated Stereotype Threat and Stereotype Lift. *Communication Research*, 1–29.
<https://doi.org/10.1177/0093650217715543>
- Bligh, M. C., Schlehofer, M. M., Casad, B. J., & Gaffney, A. M. (2011). Competent Enough, But Would You Vote for Her? Gender Stereotypes and Media Influences on Perceptions of Women Politicians. *Journal of Applied Social Psychology*, 42(3), 560–597.
<https://doi.org/10.1111/j.1559-1816.2011.00781.x>
- Boeije, H. (2010). *Analysis in qualitative research*. London: Sage.
- Braun, V., & Clarke, V. (2012). Thematic analysis. *APA handbook of research methods in psychology, Vol 2: Research designs: Quantitative, qualitative, neuropsychological, and biological.*, 57–71.
- Brooks, D., Hebert, L (2006). Gender, race and media representation, *Handbook of gender and Communication*, 16, 297-317.
- Buikema, R., & Van der Tuin, I. (2007). *Gender in media, kunst en cultuur*. Countinho.
- Calvert, S. L. 1999. *Children's journeys through the information age. McGraw-Hill series in developmental psychology*.
- Charlebois, J. (2010). *Gender and the construction of hegemonic and oppositional femininities*. Lexington Books.
- Collins, R. L. (2011). Content Analysis of Gender Roles in Media: Where Are We Now and Where Should We Go? *Sex Roles*, 64(3–4), 290–298. <https://doi.org/10.1007/s11199-010-9929-5>
- Connell, R. W. (1987). *Gender and power : society, the person and sexual politics*. Polity Press.
- Connell, R. W. (2005). *Masculinities: Second Edition*. Berkely, CA: University of California Press.
- Connell, R. W., & Messerschmidt, J. W. (2005). Hegemonic Masculinity. *Gender & Society*, 19(6), 829–859. <https://doi.org/10.1177/0891243205278639>
- Council on Communication and Media (2013). Children, adolescents, and the media. *Pediatrics*, 132(5), 958.
- Crisp, T., & Hiller, B. (2011). "Is This a Boy or a Girl?": Rethinking Sex-Role Representation in Medal-Winning Picturebooks, 1938–2011. *Children's Literature in Education*, 42(3), 196–212.
<https://doi.org/10.1007/s10583-011-9128-1>
- Cunningham, G. B., Sagas, M., Sartore, M. L., Amsden, M. L., & Schellhase, A. (2004). Gender representation in the *ncaa news*: is the glass half full or half empty? *Sex Roles: A Journal of*

- Research*, 50(11-12), 861–870.
<https://doi.org.eur.idm.oclc.org/10.1023/B:SERS.0000029103.82043.a4>
- Davis, S. (2003). Sex stereotypes in commercials targeted toward children: a content analysis. *Sociological Spectrum*, 23(4), 407–424.
- Davis, D. M. (1990). Portrayals of women in prime-time network television: Some demographic characteristics. *Sex Roles*, 23, 325–332.
- De Geschiedenis van het NOS Jeugdjournaal. Geraadpleegd op <https://jeugdjournaal.nl/over/2078688-de-geschiedenis-van-het-nos-jeugdjournaal.html>
- Diekman, A. B., & Eagly, A. H. (2000). Stereotypes as dynamic constructs: Women and men of the past, present, and future. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 26, 1171–1188.
<http://dx.doi.org/10.1177/0146167200262001>
- Diekman, A. B., & Murnen, S. K. (2004). Learning to be little women and little men : the inequitable gender equality of nonsexist children's literature. *Sex Roles*, 50(5), 373–385.
- Dines, G., & Lumez, J. M. (2003). A Cultural Studies Approach to Gender, Race, and Class in Media. In G. Dines & J. M. Lumez (Red.), *Gender, Race, and Class in Media: A Text Reader* (pp. 1-8). London: Sage Publications Ltd.
- Dominick, J. R.. (1979). The Portrayal of Women in Prime Time, 1953-1977. *Sex Roles*, 5(4), 405-411.
doi:10.1007/BF00287316
- Durkin, K., & Nugent, B. (1998). Kindergarten children's gender-role expectations for television actors. *Sex Roles*, 38(5-6), 387–402.
- Ellithorpe, M. E., & Bleakley, A. (2016). Wanting to See People Like Me? Racial and Gender Diversity In Popular Adolescent Television. *Journal of Youth and Adolescence*, 45(7), 1426–1437.
<https://doi.org/10.1007/s10964-016-0415-4>
- Eveland, W. P., & Shah, D. V. (2003). The impact of individual and interpersonal factors on perceived news media bias. *Political Psychology*, 24(1), 101–117.
- Ezzy, D. (2002). *Qualitative Analysis-Social Research Today*. Routledge.
- Fitzpatrick, M. J., & McPherson, B. J. (2009). Coloring Within the Lines: Gender Stereotypes in Contemporary Coloring Books. *Sex Roles*, 62(1–2), 127–137.
<https://doi.org/10.1007/s11199-009-9703-8>
- Ford, M. (2017). Gendered advertising to children: an analysis of differences in male- and female-targeted television commercials. *Sociological Spectrum*. Geraadpleegd via https://arch.library.northwestern.edu/concern/generic_works/v405s943f.
- Fursich, E. (2010). Media and the representation of others. *International Social Science Journal*, 61(199), 113–130.
- Galambos, N., Almeida, D., Petersen, A. (1990). Masculinity, femininity, and sex role attitudes in early

- adolescence: exploring gender intensification. *Child development*, 61(6) 1905-1914.
- Gerbner, G. (1969). Toward "Cultural Indicators": The analysis of mass mediated public message systems. *AV Communication Review*, 17(2), 137–148.
- Gluscock, J. (2001). Gender roles on prime-time network television: Demographics and behaviors. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 45(4), 656-669.
- Greenberg, J., & Hier, S. (2001). Crisis, Mobilization and Collective Problematization: "illegal" Chinese migrants and the Canadian news media. *Journalism Studies*, 2(4), 563–583.
<https://doi.org/10.1080/14616700120086413>
- Götz, M., Hofmann, O., Brosius, H. B., Carter, C., Chan, K., Donald, S. H., ... & Lustyik, K. (2008). Gender in children's television worldwide. *Televizlon*, 21(E), 4-9.
- Gustafsson Sendén, M., Sikström, S., & Lindholm, T. (2014). "She" and "He" in News Media Messages: Pronoun Use Reflects Gender Biases in Semantic Contexts. *Sex Roles*, 72(1–2), 40 49. <https://doi.org/10.1007/s11199-014-0437-x>
- Hall, S. (1997). The work of representation. *Representation: Cultural representations and signifying practices*, 2, 13-74.
- Haines, E. L., Deaux, K., & Lofaro, N. (2016). The Times They Are a-Changing ... or Are They Not? A Comparison of Gender Stereotypes, 1983–2014. *Psychology of Women Quarterly*, 40(3), 353–363. <https://doi.org/10.1177/0361684316634081>
- Hamilton, M. C., Anderson, D., Broadus, M., & Young, K. (2006). Gender Stereotyping and Under-representation of Female Characters in 200 Popular Children's Picture Books: A Twenty-first Century Update. *Sex Roles*, 55(11–12), 757–765.
<https://doi.org/10.1007/s11199-006-9128-6>
- Hatoum, I. J., & Belle, D. (2004). Mags and abs: Media consumption and bodily concerns in men. *Sex Roles*, 51(7-8), 397-407.
- Head, S. W. (1954). Content Analysis of Television Drama Programs. *The Quarterly of Film Radio and Television*, 9(2), 175-194. doi:10.1525/fq.1954.9.2.04a00080
- Holub, S. C., Tisak, M. S., & Mullins, D. (2008). Gender differences in children's hero attributions: Personal hero choices and evaluations of typical male and female heroes. *Sex Roles*, 58(7-8), 567-578.
- Hooghe, M., Jacobs, L., & Claes, E. (2015). Enduring Gender Bias in Reporting on Political Elite Positions. *The International Journal of Press/Politics*, 20(4), 395–414.
<https://doi.org/10.1177/1940161215596730>
- Hoover, S. M., & Coats, C. D. (2011). The media and male identities: Audience research in media, religion, and masculinities. *Journal of Communication*, 61(5), 877-895.
- Hsieh, H. F., & Shannon, S. E. (2005). Three approaches to qualitative content analysis. *Qualitative*

- health research*, 15(9), 1277-1288.
- Kahneman, D., & Miller, D. T. (1986). Norm theory: Comparing reality to its alternatives. *Psychological review*, 93(2), 136.
- Joffe, H. (2012). Thematic analysis. *Qualitative research methods in mental health and psychotherapy*, 1.
- Kitzinger, J., Chimba, M., Williams, A., Haran, J. & Boyce, T. (2008). Gender, Stereotypes and Expertise in the Press: How Newspapers Represent Female and Male Scientists. Cardiff School of Journalism, Cardiff University.
- Klein, H., & Shiffman, K. S. (2009). Underrepresentation and Symbolic Annihilation of Socially Disenfranchised Groups ("Out Groups") in Animated Cartoons. *Howard Journal of Communications*, 20(1), 55–72. <https://doi.org/10.1080/10646170802665208>
- Koivula, N. (1999). Gender stereotyping in televised media sport coverage. *Sex roles*, 41(7-8), 589-604.
- Krijnen, T., & Van Bauwel, S. (2014). *Gender and Media: Representing, Producing, Consuming*. New York, United States of America: Routledge.
- Lämsä, A. M., & Tiensuu, T. (2002). Representations of the woman leader in Finnish business media articles. *Business Ethics: A European Review*, 11(4), 363-374.
- Lauzen, M. M., Dozier, D. M., & Horan, N. (2008). Constructing gender stereotypes through social roles in prime-time television. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 52(2), 200-214.
- Lauzen, M. M. (2011). Boxed in: Employment of behind-the-scenes and on-screen women in the 2010-11 prime-time television season. *Center for the Study of Women in Television*. http://womenintvfilm.sdsu.edu/files/2010-2011_Boxed_In_Exec_Summ.pdf.
- Leaper, C., Breed, L., Hoffman, L., & Perlman, C. A. (2002). Variations in the gender-stereo-typed content of children's television cartoons across genres. *Journal of Applied Social Psychology*, 32, 1653–1662. doi:10.1111/j.1559-1816.2002.tb02767.x
- Lemon, J. (1977). Women and blacks on prime-time television. *Journal of Communication*, 27, 70-79.
- Lindstrand, F., Insulander, E. & Selander, S. (2016). Multimodal representations of gender in young children's popular culture. *Mediekultur: Journal of Media and Communication Research*, 32. <https://doi-org.eur.idm.oclc.org/10.7146/mediekultur.v32i61.22433>
- MacKinnon, K. (2003) *Representing Men: Maleness and Masculinity in the Media*. London: Arnold.
- Macnamara, J. (2006). *Media and male identity: The making and remaking of men*. Springer.
- Martin, R. (2017). Gender and Emotion Stereotypes in Children's Television. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 61(3), 499–517. <https://doi.org/10.1080/08838151.2017.1344667>
- Mark, M. (2010). Sample size and saturation in phd studies using qualitative interviews. *Forum: Qualitative Social Research*, 11.

- McCabe, J., Fairchild, E., Grauerholz, L., Pescosolido, B. A., & Tope, D. (2011). Gender in Twentieth-Century Children's Books. *Gender & Society*, 25(2), 197–226.
<https://doi.org/10.1177/0891243211398358>
- McCormick, K.T., MacArthur, H.J., Shields, S.A., & Diccio, E.C. (2016). New perspectives on gender and emotion. In: Roberts, T.A., Curtin, N., Duncan, L., & Cortina L. (Eds.), *Feminist perspectives on building a better psychological science of gender* (213- 230). Springer International Publishing.
- Messerschmidt, J. W. (2011). The Struggle for Heterofeminine Recognition: Bullying, Embodiment, and Reactive Sexual Offending by Adolescent Girls. *Feminist Criminology*, 6(3), 203–233.
<https://doi.org/10.1177/1557085111408062>
- Meyer, E.J. (2007). Masculinities on the O.C.: A Critical Analysis of Representations of Gender. In D. Macedo & S.R. Steinberg (Red.), *Media Literacy: A Reader* (pp. 454-462). New York, NY: Peter Lang Publishing Inc.
- Milestone, K., & Meyer, A. (2012). *Gender and popular culture*. Polity.
- Moore, S. E. H. (2008). Gender and the 'New Paradigm' of Health. *Sociology Compass*, 2(1), 268–280.
<https://doi.org/10.1111/j.1751-9020.2007.00060.x>
- Morgan, M. (1982). Television and adolescents' seks role stereotypes: A longitusal study. *Journal of Personality and Social psychology*, 43, 947-955.
- Morgan, M., & Shanahan, J. (2010). The state of cultivation. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 54, 337–355.
- Mulvey, L. (1975). 1989:" Visual Pleasure and Narrative Cinema. *Visual and other pleasures*, 14-26.
- Niemi, M. K., & Pitkänen, V. (2016). Gendered use of experts in the media: Analysis of the gender gap in Finnish news journalism. *Public Understanding of Science*, 26(3), 355–368.
<https://doi.org/10.1177/0963662515621470>
- Nixon, H. L. (1997). Gender, sport, and aggressive behavior outside sport. *Journal of Sport and Social Issues*, 21(4), 379-391.
- NOS Jeugdjournaal. Geraadpleegd op
<https://over.nos.nl/onze-programmas/14/nos-jeugdjournaal>
- Paechter, C. (2006). Masuline feminites/feminine masculinites: power, identities and gender. *Gender and Education*, 18, 3, 253-263.
- Panarese, P. (2015). Selling Gender. The Representation of Boys and Girls in Italian Toy Commercials. *Italian Journal of Sociology of Education*, 7(3), 335-361. doi: 10.14658/pupj-ijse- 2015-3-14
- Plaza, M., Boiché, J., Brunel, L., & Ruchaud, F. (2016). Sport = Male... But Not All Sports: Investigating the Gender Stereotypes of Sport Activities at the Explicit and Implicit Levels. *Sex Roles*, 76(3–4), 202–217. <https://doi.org/10.1007/s11199-016-0650-x>

- Pope, P., Mays, N., & Popay, J. (2007). *Synthesizing Qualitative and Quantitative Health Research: A Guide to Methods*. Maidenhead, UK: Open University Press.
- Rothbart, M., & Park, B. (1986). On the confirmability and disconfirmability of trait concepts. *Journal of Personality and Social Psychology*, 50, 131— 142.
- Rudman, L. A., & Glick, P. (2001). Prescriptive gender stereotypes and backlash toward agentic women. *Journal of social issues*, 57(4), 743-762.
- Scharrer, E., & Blackburn, G. (2017). Cultivating Conceptions of Masculinity: Television and Perceptions of Masculine Gender Role Norms. *Mass Communication and Society*, 21(2), 149–177. <https://doi.org/10.1080/15205436.2017.1406118>
- Schreier, M. (2012). *Qualitative content analysis in practice*. Sage publications.
- Signorielli, N. (2011). Gender stereotyping on television. In G. Brewer (Ed.), *Media psychology* (pp. 170–186). London, UK: Palgrave Macmillan.
- Signorielli, N. (1990). Children, television, and gender roles: Messages and impact. *Journal of Adolescent Health Care*, 11(1), 50–58.
- Sijbom, M. (2010). Berichtgeving in nieuwsmedia: een analyse van de verschillen in de berichtgeving van het NOS journaal en het Jeugdjournaal (master thesis).
- Silverman, D. (2011). *A Guide to the Principles of Qualitative Research*.
- Smith, S. L., Pieper, K. M., Granados, A., & Choueiti, M. (2010). Assessing Gender-Related Portrayals In Top-Grossing G-Rated Films. *Sex Roles*, 62(11–12), 774–786.
<https://doi.org/10.1007/s11199-009-9736-z>
- Smith, S., Choueti, M., Prescott, A., & Pieper, K. (2012). Gender Roles and Occupations: A Look at Character Attributes & Job-Related Aspirations in Film & Television. Geraadpleegd op Geena David Institute on Gender and Media Website: <http://www.seejane.org/wp-content/uploads/full-study-gender-roles-and-occupations-v2.pdf>
- Stahlberg, D., Braun, F., Irmen, L., & Sczesny, S. (2007). Representation of the sexes in language. *Social communication*, 163-187.
- Steinke, J., Lapinski, M. K., Crocker, N., Zietsman-Thomas, A., Williams, Y., Evergreen, S. H., & Kuchibhotla, S. (2007). Assessing Media Influences on Middle School–Aged Children’s Perceptions of Women in Science Using the Draw-A-Scientist Test (DAST). *Science Communication*, 29(1), 35–64. <https://doi.org/10.1177/1075547007306508>
- Sternadori M (2014) The witch and the warrior: Archetypal and framing analyses of the news coverage of two mass shootings. *Feminist Media Studies* 14, 301–317.
- Sternglanz, S. H., & Serbin, L. A. (1974). Sex role stereotyping in children's television programs. *Developmental Psychology*, 10(5), 710.
- Steyer, I. (2014). Gender representations in children’s media and their influence. *Campus-Wide*

- Information Systems*, 31(2/3), 171–180. <https://doi.org/10.1108/cwis-11-2013-0065>
- Turow, J. (1974). Advising and Ordering on Television Dramas: The Display of Knowledge According to Male-Female Stereotypes.
- Thompson, T. L., & Zerbinos, E. (1995). Gender roles in animated cartoons: Has the picture changed In 20 years?. *Sex roles*, 32(9-10), 651-673.
- Thompson, T. L., & Zerbinos, E. (1997). Television cartoons: Do children notice it's a boy's world?. *Sex Roles*, 37(5-6), 415-432.
- Torgimson, B. N., & Minson, C. T. (2005). Sex and gender: what is the difference? *Journal of Applied Physiology*, 99(3), 785–787. <https://doi.org/10.1152/jappphysiol.00376.2005>
- Valkenburg, P. M. (2000). Media and youth consumerism. *Journal of Adolescent Health*, 27(2), 52–56. [https://doi.org/10.1016/s1054-139x\(00\)00132-4](https://doi.org/10.1016/s1054-139x(00)00132-4)
- Van Damme, E. (2010). Gender and sexual scripts in popular US teen series: A study on the gendered discourses in One Tree Hill and Gossip Girl. *Catalan Journal of Communication & Cultural Studies*, 2(1), 77-92.
- Van Sterkenburg, J., Knoppers, A., & De Leeuw, S. (2010). Race, ethnicity, and content analysis of the sports media: a critical reflection. *Media, Culture & Society*, 32(5), 819–839. <https://doi.org/10.1177/0163443710373955>
- Van Sterkenburg, J., Knoppers, A., & de Leeuw, S. (2012). Constructing Racial/Ethnic Difference in and Through Dutch Televised Soccer Commentary. *Journal of Sport and Social Issues*, 36(4), 422–442. <https://doi.org/10.1177/0193723512448664>
- Webb, J. (2009). *Understanding Representation*. London: Sage Publications Ltd.
- Weitzman, L.J., Eifler, D., Hokada, E. & Ross, C. (1972), Sex role socialization in picture books for preschool children, *American Journal of Sociology*, 77(6), 1125-1149.